

TREBALL FINAL DE GRAU

ANÀLISI DEL PLA
EXPERIMENTAL
D'IMPLANTACIÓ DEL
PRIMER CICLE D'INFANTIL A
LES ESCOLES RURALS DE
GIRONA

BLANCA MÉNDEZ MORENO

TUTORA: MABEL SALGUERO
GRAU EN PEDAGOGIA
FACULTAT D'EDUCACIÓ I PSICOLOGIA
CURS 2022-2023

“El meu país és tan petit
que des de dalt d’un campanar
sempre es pot veure el campanar veí.
Diuen que els pobles tenen por,
tenen por de sentir-se sols,
tenen por de ser massa grans,
i tant se val! és així com m’agrada a mi
i no en sabria dir res més.
Canto i sempre em sabré
malalt d’amor del meu país”

Lluís Llach

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Objectius	4
1.2. Motivació	4
1.3. Descripció del problema	5
2. APROXIMACIÓ TEÒRICA	6
2.1. Primer cycle d'educació infantil	6
2.1.1. L'educació infantil a Catalunya	6
2.2. L'escola rural	8
2.2.1. Què és l'escola rural?	8
2.2.2. Evolució de les escoles rurals	9
2.3. La ZER	11
2.4. Pla experimental del primer cycle d'educació infantil en les escoles rurals	13
3. APROXIMACIÓ A L'ESPAI SOCIAL O CONTEXT	16
3.1. Escola Carles de Fortuny (Esponellà)	16
3.2. Escola de Cabanes (Cabanes)	16
3.3. Escola Vallgarriga (Sant Miquel de Fluvià)	17
3.4. Escola Santa Fe (Medinyà)	18
4. METODOLOGIA	19
5. EXPOSICIÓ I DE LES DADES RECOLLIDES	20
6. ANÀLISI DE RESULTATS	30
7. CONCLUSIONS DE LA RECERCA	38
7.1. Limitacions de l'estudi i futures investigacions	40
8. APORTACIÓ AL BAGATGE DE CONEIXEMENT DE LA PEDAGOGIA	41
9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	42
10. ANNEXOS	45
Annex 1. Taula de validació de jutges per a l'entrevista a les escoles i als ajuntaments	45
Annex 2. Taula de validació de jutges per a l'entrevista a les famílies	46

Annex 3. Entrevista a la directora de l'Escola Carles de Fortuny (Esponellà)	48
Annex 4. Entrevista a la directora de l'Escola de Cabanes	50
Annex 5. Entrevista a la directora de l'Escola Vallgarriga (Sant Miquel de Fluvià)	53
Annex 6. Entrevista al director de l'Escola Santa Fe (Medinyà)	56
Annex 7. Entrevista a l'alcalde d'Esponellà	58
Annex 8. Entrevista al regidor d'educació de l'ajuntament de Medinyà	61
Annex 9. Entrevista a la família de Sant Miquel de Fluvià	64
Annex 10. Entrevista a la família de Medinyà	65
Annex 11. Entrevista a la família de Cabanes	66
Annex 12. Entrevista a la família d'Esponellà	67

RESUM

L'escola rural és un dels pilars fonamentals dels pobles petits, juntament amb la comunitat educativa que confecciona, per això és important la seva existència i preservació. Darrerament, amb la baixa natalitat a Catalunya, molts pobles han hagut de prescindir de la seva escola rural per la impossibilitat de sostenir-la a causa dels pocs nens i nenes amb els quals compten. Aquest fet comporta que les famílies hagin de dur als seus fills i filles a escoles d'altres pobles, i això, inclús, pot provocar una disminució de l'escolarització. L'objectiu del pla experimental d'implantació del primer cicle d'infantil a les escoles rurals és adherir la llar d'infants a l'escola rural dels pobles amb pocs habitants, fent que el nombre d'alumnes de les escoles rurals augmenti i puguin continuar sent sostenibles. El present estudi pretén analitzar els aspectes positius i els aspectes a millorar d'aquest pla experimental a les escoles rurals de Girona adherides el primer curs d'oferta, que són l'escola Carles de Fortuny d'Esponellà, l'escola de Cabanes, l'escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià i l'escola Santa Fe de Medinyà. L'anàlisi es duu a terme des del punt de vista dels tres agents més pròxims i participants que formen l'eix principal d'aquest pla; l'escola, les famílies i l'ajuntament. A aquests tres col·lectius s'hi ha arribat mitjançant entrevistes semiestructurades.

Paraules clau: escola rural, pla experimental, primer cicle d'infantil.

ABSTRACT

The rural school is one of the fundamental pillars of small towns, jointly with the educational community it creates, which is why its existence and preservation are important. Lately, with the low birth rate in Catalonia, many towns have had to do without their rural school because of the impossibility of sustaining it due to the few children they have. This fact means that families have to take their sons and daughters to schools in other towns, and this can even lead to a decrease in schooling. The aim of the experimental plan for the implementation of the nursery school in rural schools is to attach the first cycle of kindergarten to the rural school in villages with few population, with the objective of increasing the number of children in the school in order to make it sustainable. The present study aims to analyze the

positive aspects and the aspects to be improved of this experimental plan in the rural schools of Girona attached to the first course of offer, which are the Carles de Fortuny school in Esponellà, the school of Cabanes, the Vallgarriga school in Sant Miquel de Fluvià and the Santa Fe school in Medinyà. The analysis is carried out from the point of view of the three closest and participating agents who form the main axis of this plan; the school, the families and the town hall. These three groups were reached through semi-structured interviews.

Keywords: rural school, experimental plan, nursery school.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objectius

El present treball de final de grau, amb el títol *Anàlisi del pla experimental d'implantació del primer cicle d'educació infantil a les escoles rurals de Girona* pretén realitzar un estudi sobre els aspectes positius i les limitacions que suposa la implantació del primer cicle de l'educació infantil en les escoles rurals situades a la província de Girona i que estan reconegudes a la pàgina web del Departament d'Educació de la Generalitat. El procés de recerca s'ha desenvolupat mitjançant un estudi de cas a les escoles de Girona adherides a aquest pla experimental. En el treball s'exposa des de la fonamentació conceptual i teòrica centrada en l'escola rural i el pla en qüestió, fins al desenvolupament del propi estudi de cas de les escoles (Escola de Cabanes, Escola Carles de Fortuny a Esponellà, Escola Santa Fe a Medinyà i Escola Vallgarriga a Sant Miquel de Fluvià), ajuntaments i famílies. Per analitzar el procés d'implantació, l'evolució i les conseqüències que ha aportat, s'ha tingut en compte la visió de l'ajuntament, de la direcció de l'escola i de les famílies mitjançant les entrevistes.

Així doncs, aquest treball de final de grau té com a principal objectiu aprofundir en els aspectes positius i les limitacions que els diferents agents entrevistats troben d'aquest pla experimental, a partir de l'experiència de les escoles que l'han implementat, l'ajuntament i les famílies. Alhora, pretén explorar, descriure i analitzar el concepte "d'escola rural".

1.2. Motivació

La meva motivació a l'hora d'escollir el tema d'aquest treball de final de grau ha estat la pròpia experiència en una escola rural a la meva etapa d'infantil i primària, concretament a l'escola Puig Segalar de Viladamat. Penso que aquesta escola i tots els mestres i totes les mestres que m'hi han vist créixer han despertat, des de ben aviat, la meva curiositat per l'educació, les escoles i l'aprenentatge. Sempre he estat molt satisfeta amb la metodologia i els aprenentatges que m'ha proporcionat l'escola i els docents, i després de cursar el grau en pedagogia, encara més. Alhora, he volgut vincular l'estudi amb algun aspecte relacionat amb l'etapa primerenca de la vida dels infants, ja que és un període que durant el grau no es tracta i com a professionals no hi tenim massa cabuda i, en canvi, és sabut que és un dels períodes més crítics pel que fa al procés d'ensenyament i aprenentatge de les persones i el seu

desenvolupament. Un altre motiu que m'ha empès a elaborar el meu treball al voltant d'aquesta temàtica és la relativa poca recerca que hi ha i el fet que aquest pla s'hagi creat en els darrers anys, la qual cosa fa que sigui quelcom relativament nou i per conèixer.

1.3. Descripció del problema

Moltes de les poblacions de Catalunya, sobretot en els darrers anys, s'han trobat amb que han hagut de tancar les seves llars d'infants municipals i, fins i tot, les escoles. Els principals motius són la baixa densitat de població i la baixa natalitat d'aquests municipis, que fa que el nombre d'infants a les escoles no arribi al mínim i es faci insostenible el seguiment d'aquests centres educatius.

Davant aquesta problemàtica, el Departament d'Educació va donar com a resposta un pla experimental consistent en incloure el primer cicle d'educació infantil (I1 i I2) en algunes de les escoles rurals amb baixa densitat. Aquest pla, però, inicialment va ser creat per a escoles de poblacions de Lleida, on la distància entre municipis era massa elevada perquè les famílies poguessin dur els seus fills a escolaritzar-se al poble del costat. Més tard, es va estendre a la resta de Catalunya per demanda de les pròpies escoles i els propis municipis. Evidentment, les condicions i el context no és el mateix en tots els llocs, és per això que m'ha semblat interessant investigar els aspectes positius, però també les limitacions que suposa aquest pla a les terres de Girona, i sobretot, quina opinió tenen els agents més implicats i quines són les seves propostes de millora.

2. APROXIMACIÓ TEÒRICA

2.1. Primer cicle d'educació infantil

L'evidència aportada des dels camps de la biologia, la psicologia i l'educació assegura la importància d'una adequada estimulació primerenca per al desenvolupament cognitiu i sociocultural de la infància (Cardemil i Román, 2014). Aquesta etapa s'inicia en el moment de naixement del nadó i s'estén fins a l'escolarització obligatòria, així doncs, l'entendem com la base i l'inici del procés educatiu (Revista Complutense de Educación, 1995). Cada cop més, els països donen prioritat a l'educació preescolar i infantil.

Els espais educatius que s'ofereixen als nens i nenes d'aquestes edats, doncs, permetran o no que es desenvolupin els seus talents, aptituds i capacitats futures (Cardemil i Román, 2014). L'escola infantil i l'escola bressol han de ser una oferta educativa per a la població compresa entre els zero i sis anys, dirigida a assolir el creixement i l'optimització del desenvolupament dels nens i nenes durant la primera etapa vital. Els aprenentatges a infantil s'han de plantejar des d'una perspectiva de globalitat per tal que es puguin assolir les capacitats que es preveuen amb voluntat de continuïtat en els dos cicles de l'etapa i en els següents (Generalitat de Catalunya, 2021).

La llar d'infants, escoles bressol o escoletes, les quals responen a cobrir aquestes necessitats, a més, suposen un espai molt beneficiós de trobada entre els infants, que els permet la socialització i el desenvolupament d'habilitats comunicatives, de cooperació, de superació de conflicte, l'aprenentatge de valors, l'autoconeixement, educació emocional i un llarg etcètera. També suposa un espai on els educadors acompanyen els infants en la seva descoberta del món, com el perceben i com l'interpreten (Estruch, 2022). Autors com Vigotsky amb la teoria de la Zona de Desenvolupament Pròxim (1956), constaten la importància de la interacció i l'ajuda de persones més expertes, per tal d'assolir majors nivells d'aprenentatge. Veiem, doncs, l'impacte que suposa l'escolarització primerenca dels nens i nenes amb relació al seu desenvolupament a curt i a llarg termini.

2.1.1. L'educació infantil a Catalunya

En el nostre país és considerada una etapa educativa no obligatòria, que s'organitza en dos cicles de tres cursos: el primer cicle o primera infància, dels 0 a 3 anys (escola bressol); i el

segon cicle o el primer ensenyament, de 3 a 6 anys (parvulari) (Generalitat de Catalunya, 2021). La Generalitat (2021) descriu el centre educatiu com el primer espai social de cohesió, integració i participació després de la família, i que permet l'adquisició no només de coneixements, sinó també de vivències emocionals i socials. És per això de gran importància la coordinació entre el centre i la família, així com la participació i la col·laboració de les famílies a l'escola. Entén que el centre educatiu ha d'acollir i acceptar els infants amb estima, conèixer-los i comprendre'ls des del respecte i l'afectivitat, i assegurar les relacions de confiança amb els docents i els companys. Ambdós cicles s'organitzen d'acord amb els principis d'educació inclusiva i coeducadora.

Durant aquesta etapa es pretén que l'infant desenvolupi el que s'anomenen habilitats globals, les quals abasten tots els aspectes de la persona, socials, afectius, motrius, comunicatius. Aquestes capacitats, però, no s'assoleixen només en l'etapa infantil, sinó que estan en constant desenvolupament al llarg i a l'ample de tot el recorregut vital de la persona. La competència sobre la determinació dels continguts educatius del primer cicle d'educació infantil a Catalunya és, segons l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, exclusivament de la Generalitat de Catalunya (Generalitat de Catalunya, 2021).

Segons s'explica a la pàgina web de la Generalitat de Catalunya (2021):

“la finalitat de l'educació infantil és contribuir al desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu dels infants, proporcionant-los un clima i entorn de confiança on se sentin acollits i amb expectatives d'aprenentatge [...]. L'acció educativa ha de permetre el desenvolupament afectiu, el creixement personal dels infants, la formació d'una imatge positiva i equilibrada d'ells mateixos, el descobriment de l'entorn, de les possibilitats del seu propi cos, del moviment i dels hàbits de control corporal, perquè actuïn cada vegada d'una manera més autònoma; la possibilitat d'experimentar, de relacionar-se i de comunicar-se amb les altres persones, infants i persones adultes, per mitjà dels diferents llenguatges, establint vincles i relacions amb les corresponents pautes elementals de convivència, de relació i de respecte al principi de no-discriminació.”

No obstant això, cada centre educatiu, d'acord amb la seva autonomia pedagògica i organitzativa, ha d'elaborar un projecte educatiu en el qual s'han de concretar els principis

pedagògics i organitzatius, els valors, els objectius i les prioritats d'actuació (Generalitat de Catalunya, 2021).

2.2. L'escola rural

2.2.1. Què és l'escola rural?

Tot i que actualment disposem d'un munt de definicions diferents d'escola rural, podem dir que les escoles rurals són aquelles escoles públiques que es troben en municipis petits, amb pocs habitants. Les principals característiques que les diferencien d'altres escoles són les següents. Dins les aules s'hi agrupen alumnes de diferents nivells, cursos i edats, i de manera flexible. El fet de comptar amb pocs alumnes per aula, permet una millor atenció individual, propiciant així mètodes de treballs propers i adequats a cada nen i nena, així com una millor atenció a la diversitat, podent respectar el ritme de cada alumne. Una altra característica diferenciadora és la flexibilitat amb la qual compten les escoles rurals; flexibilitat d'horaris, de currículum, de materials, de recursos, d'agrupaments, de tasques, d'activitats, d'espais. A més, compten amb una metodologia que pretén fomentar l'autonomia, la responsabilitat i els hàbits de treball, així com la globalització dels continguts curriculars i la seva adequació a l'entorn i a la realitat propera. Finalment, un altre tret característic és la manera de desenvolupar les habilitats i capacitats bàsiques, que es treballen en el propi fer de l'escola, en la pròpia metodologia. Així doncs, "els nens i nenes de diferents edats, interessos i necessitats conviuen i aprenen en un espai organitzat de manera heterogènia i flexible, de manera que permet arribar a tots i cadascun d'ells i elles" (Duran, A., Geis, X. i Payaró, M., 2020).

Tot i això, com és evident, les escoles rurals són ben diferents entre si, de la mateixa manera que ho són els pobles als quals es troben. Cal tenir en compte la seva ubicació, l'entorn, la geografia, la població, el tipus de famílies que hi acudeixen i la mida (Duran, A., Geis, X. i Payaró, M., 2020).

D'aquestes característiques, però, la més específica de les escoles rurals és l'aula multinivell. En les escoles que es divideixen en graus o segons l'edat, es basen en la falsa creença que tots els nens i nenes tenen les mateixes capacitats físiques, mentals i socials (Uttech, 2001, citat per Bustos, 2008). En les aules multinivell es dona per fet que entre l'alumnat d'un mateix grau existeix sempre diferents nivells d'aprenentatge, maduresa o capacitat, per la qual cosa el multinivell està implícit en qualsevol tipus de grup. Aquest model d'agrupament afavoreix

les metodologies mixtes, enfocades en un aprenentatge significatiu, actiu, autònom i participatiu.

Les escoles rurals, en trobar-se en municipis petits, són una de les institucions més importants del poble, al qual li dona vida i que permet ajuntar activitats i persones. Per tant, el paper de l'escola és fonamental en els pobles petits que en tenen, i per això és important la seva vinculació amb les diferents entitats i associacions del poble. És crucial que l'escola surti al poble i que el poble entri a l'escola. D'aquesta manera, l'escola esdevé una comunitat per a l'aprenentatge de tots els agents de la comunitat educativa i local (Duran, A., Geis, X. i Payaró, M., 2020).

Podem classificar les escoles rurals segons l'agrupació dels alumnes. Trobem escoles unitàries, on tots els alumnes estan agrupats en la mateixa aula, independentment de la seva edat; escoles de dues unitats, que sovint són infantil i cicle inicial en una aula i cicle mitjà i cicle superior en una altra; escoles de tres aules o cíclics, on hi trobem quatre aules, una per a cada cicle; o de més aules, on almenys una de les aules compta amb nivells compartits. (Duran, A., Geis, X. i Payaró, M., 2020).

Els estudis realitzats sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge en el medi rural i els seus possibles efectes, ens mostren que existeixen avantatges en l'àmbit acadèmic i social (Bustos, 2008). Una de les línies més estudiades és l'agrupament multinivell de les aules de les escoles rurals. Uttech (2001, citat per Bustos, 2008), en el seu estudi va confirmar que els estudiants més petits busquen imitar als més grans, i la cooperació i l'entesa són mútues. Això, els porta a tenir menys conflictes intergrupals i intragrups, el que significa que hi ha menys desacords i disputes. A l'estudi *Direction de l'Évaluation et de la Prospective* (2001, citat per Bustos, 2008), es va constatar que els resultats acadèmics de l'alumnat de les escoles rurals era lleugerament superior al de l'alumnat dels centres urbans. Per altra banda, Pittman i Haughwout (1987, citat per Bustos, 2008), van detectar que les escoles petites presentaven un menor índex de fracàs escolar i que el seu alumnat estava més satisfet que el dels centres educatius grans. D'igual manera, Lee i Smith (1995, citat per Bustos, 2008), han confirmat que l'alumnat aprèn més i millor en centres educatius de mida reduïda.

2.2.2. Evolució de les escoles rurals

Fent vista enrere a la història de la nostra educació, podem distingir dues etapes diferenciades en l'evolució de l'escola rural. La primera es comprèn entre l'inici del segle XIX i finals de la

dècada dels setanta, i la segona, comença a principis dels anys vuitanta i arriba fins als nostres dies (Feu, 2000).

La primera frase, com explica Jordi Feu (2000, p. 84), es descriu com una realitat escolar amarga i desencisada. Els governs conservadors i el franquisme de la postguerra classifiquen l'escola rural com una escola de tercera o quarta categoria, el que comporta que aquestes escoles havien d'impartir menys trams educatius, havien de comptar amb un currículum més reduït, havien de dotar-se de mestres sense massa formació i mal pagats. A més, a partir de l'any 1939, les escoles rurals es converteixen en un centre de càstig per aquells mestres que havien comès irregularitats. Llavors, les escoles se solien trobar en llocs envellits, com són les antigues rectories, amb unes condicions d'higiene mínimes i sense estar prou protegides de la intempèrie. Per altra banda, impartien una educació descontextualitzada, basada en la memòria i les enciclopèdies i, sobretot, allunyada dels interessos de l'alumnat i desvinculades del medi (Feu, 2000, p. 88). Es caracteritza l'escola rural d'aleshores per fer ús exclusiu del castellà, la separació de sexes, l'oferta d'una educació diferenciada i sexista, l'autoritat i la disciplina, l'actitud passiva per part de l'alumnat, etc. En definitiva, la política educativa era restrictiva, prohibitiva i controladora (Solé, 2016, p. 77). Així doncs, es va aconseguir que les escoles rurals tinguessin una connotació negativa i, fins i tot, moltes d'elles van ser tancades sota l'argument de que les escoles rurals obtenien pitjor resultats, les classes amb tantes edats i nivells dificultava l'organització del treball i que tot l'alumnat, fos quin fos el seu origen, el medi rural o l'urbà, havia d'anar a les mateixes escoles, i es considerava que això l'escola rural no ho podia assegurar (Feu, 2000, p. 85).

Amb l'arribada del règim democràtic de la Segona República, sorgeix la "nova" renovació pedagògica, i s'aposta de nou per l'escola rural, fins que als anys vuitanta, tot canvia a causa de la mobilització de diversos agents del camp educatiu, polític i sindical, com són els mestres, els pares i mares, els moviments de renovació pedagògica i el Secretariat d'Escola Rural, entre altres. Un fet important és la celebració de les Primeres Jornades d'Escola Rural de Catalunya, situades a Barcelona, en les quals es van debatre els eixos principals en els quals es desenvoluparia i evolucionaria la nova escola rural (Solé, 2016, p. 78). Des de llavors s'ha treballat contínuament per a lluitar contra l'analfabetisme i aconseguir un increment de l'escolarització dels pobles petits, fomentant la millora de la pràctica pedagògica i docent, la democratització de l'espai escolar, la coordinació amb altres professionals propers, l'arribada de l'escola al poble i viceversa, la importància a la cultura,

etc. (Feu, 2000, p. 89). És a partir dels anys vuitanta, doncs, que les escoles prenen més força i comencen a gaudir de les mateixes possibilitats i drets que la resta d'escoles.

Actualment, el discurs sobre l'escola rural és ben diferent del mostrat amb anterioritat. Es considera que afavoreix la innovació i l'experimentació educatives, es proveeix de mestres integrals i polivalents, conforma grups classe amb edats i nivells heterogenis, ofereix una atenció individualitzada, posa en pràctica diferents maneres d'aprenentatge, etc. En referència al currículum, l'espai i el temps, són flexibles i oberts, i es vincula fàcilment amb el medi social i natural, alhora que crea un sentiment de comunitat i reforça la cultura local. De la mateixa manera, han millorat les infraestructures, el mobiliari, l'increment dels recursos, les pràctiques pedagògiques i educatives, etc. (Feu, 2000, p. 92).

No obstant això, moltes de les escoles rurals es troben amb què han de tancar les seves portes, normalment a causa de la disminució de l'alumnat, sovint fruit de la demografia dels municipis. Hi ha famílies, també, que decideixen portar els seus fills i filles en escoles privades, que no solen tenir cabuda en els pobles petits, i això afavoreix el desplaçament d'aquestes famílies a altres pobles o ciutats. Inclús, sovint l'administració ofereix un autobús que els permet arribar a aquests pobles i ciutats veïns. Altres famílies no duen els fills a les escoles rurals perquè consideren que l'ensenyament que s'hi ofereix no és eficient o perquè en tenen poc coneixement. D'altres escoles, reben pocs alumnes a causa dels pocs serveis que poden oferir, com el servei de menjador o extraescolars. Aquestes són, doncs, algunes de les mancances que presenten les escoles rurals i que fan que algunes d'elles hagin de ser tancades.

2.3. La ZER

Un element molt important de les escoles rurals és el que anomenem ZER (Zona Escolar Rural). La idea de Zona Escolar Rural ja es difonia des de principis dels anys vuitanta, però no va ser fins a les Sisenes Jornades d'Escola Rural a Banyoles l'any 1987 que es va establir la primera definició (FMRP, 1987, p. 5):

“La ZER abraça un conjunt d'escoles que per la seva situació geogràfica, econòmica i cultural, s'estructuren com un ens escolar propi. La ZER és la unitat base d'organització i disposa de recursos humans i materials propis, amb relació a les característiques geogràfiques i les necessitats pedagògiques concretes de cada zona.

Cada escola integrada en la ZER conserva les seves característiques pròpies, però en l'àmbit organitzatiu i pedagògic està estretament relacionada amb la resta d'escoles.”

No va ser fins a l'any 1990, però, que es va fer efectiu el reconeixement de les primeres ZER per part del departament d'Ensenyament de Catalunya (Solé, 2016, p. 79). Això no vol dir, però, que amb anterioritat les escoles i els mestres no es trobessin per compartir experiències, mètodes, recursos, etc. La ZER va suposar un canvi envers la concepció de l'escola rural com una escola aïllada i sense recursos, i es va poder comptar amb més serveis i perspectives a causa de l'aliança de les escoles i els mestres. A l'alumnat també els va suposar fer vincle amb altres nens i nenes de la ZER.

Actualment, el Secretariat d'Escola Rural de Catalunya (2003, p. 13) defineix la ZER com “institucions escolars de caràcter públic formades per l'agrupació d'escoles d'educació infantil i primària d'estructura unitària o cíclica”. En aquesta definició, es posa èmfasi en una de les característiques més importants de l'escola rural esmentada amb anterioritat, l'organització dels grups classe.

Aquelles escoles que pertanyen a una ZER tenen un objectiu educatiu comú, que engloba els projectes de les escoles que la formen. Això no vol dir, però, que totes les escoles agrupades hagin de ser iguals, sinó que cada escola parteix del mateix projecte educatiu i l'aplica a la seva realitat, a la seva manera. La ZER implica, també, que els claustres són amb tots els mestres de la ZER, comptant amb els mestres de les escoles i els itinerants (Duran, A., Geis, X. i Payaró, M., 2020).

El Consell Escolar de la ZER és l'òrgan participatiu de la comunitat educativa de la ZER. Hi són representats els diferents ajuntaments i les famílies de cada escola, a més de l'equip docent de la ZER. La ZER té un equip directiu propi, format pels òrgans de govern i el consell de direcció, que compta amb l'equip directiu de la ZER i les direccions de les escoles. La funció d'aquest consell de direcció és donar resposta a les necessitats de les diferents escoles, sempre vetllant per l'equitat en la distribució de recursos i l'equilibri els seus membres (Duran, A., Geis, X. i Payaró, M., 2020).

Les escoles, per tal d'agrupar-se en zones escolars rurals, poden presentar la sol·licitud a la delegació territorial d'Ensenyament corresponent, la qual demanarà l'informe de la Inspecció d'Ensenyament i, amb la informació complementària que consideri adient, trametrà la documentació a la Direcció General d'Ordenació Educativa, la qual demanarà els informes

adients a la Direcció General de Centres Docents i a la Direcció general de Recursos Humans. Un cop l'expedient complet, el conseller d'Ensenyament resoldrà sobre la creació de la zona escolar rural i els centres que la integren. Per a aquesta creació de noves zones escolars rurals es tindrà en compte les següents qüestions: (i) la proximitat de les escoles que es volen agrupar, tenint com a referència l'àrea determinada per un radi de 20 km, (ii) el nombre total d'unitats de la zona escolar rural, essent òptim entre 8 i 12 unitats i (iii) la coherència amb la planificació escolar (Ordre 12 de març de 1997, Adaptació i creació de zones escolars rurals).

2.4. Pla experimental del primer cicle d'educació infantil en les escoles rurals

En pobles amb una densitat de població baixa, on compten amb un nombre escàs de nens i nenes d'un a tres anys, la construcció d'una llar d'infants no és sostenible. Això comporta que molts d'aquests infants hagin de desplaçar-se a altres escoles de municipis propers on normalment continuen cursant els cicles posteriors o, fins i tot, la no escolarització. Això el que pot comportar és la pèrdua de l'alumnat, tant a la llar d'infants com a l'escola, i en conseqüència, l'empobriment de la vida en comunitat. En resposta a aquesta problemàtica d'algunes poblacions, que no només afecta l'escola, sinó també el poble, s'ha acordat una prova pilot que consisteix en la inclusió del primer cicle d'educació infantil a les escoles reconegudes com a rurals. Així doncs, segons exposa el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (2017), "aquest és un pla experimental que té per objectius facilitar l'escolaritat dels infants d'1 a 3 anys en els municipis amb baixa densitat de població i aturar la pèrdua d'alumnes per contribuir a mantenir la vida als pobles".

D'acord amb l'ordre ENS/1756/2015 (ENS/1756/2015 del 7 de juliol, per la qual s'implanta el primer cicle de l'educació infantil en escoles rurals), "s'estableix el Pla experimental del primer cicle d'educació infantil en escoles rurals, el qual possibilita la implantació d'aquest ensenyament en determinades escoles rurals úniques en el nucli de població de municipis de fins a 3.000 habitants, a iniciativa dels ajuntaments implicats i amb la seva col·laboració". Aquest Pla experimental es va compartir amb la Taula d'Escoles Rurals, amb el Secretariat de l'Escola Rural i amb els Moviments de Renovació Pedagògica. Per a la possible implantació d'aquest pla cal signar abans un conveni entre la direcció general competent en matèria de centres públics i la localitat implicada, on s'estableixen els termes de col·laboració d'acord amb el règim d'aplicació. Aquest pla s'aplica a partir del curs 2015-2016 a escoles rurals dels àmbits dels Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament a Lleida i a les Terres de

l'Ebre, i és ampliable a altres Serveis Territorials que en manifestin la necessitat (Resolució ENS/1756/2016, de 7 de juliol, per la qual s'implanta el primer cicle de l'educació infantil en escoles rurals).

L'Ordre EDU/67/2020 (Ordre EDU/67/2020, de 26 de maig), estableix el procediment d'implantació dels ensenyaments de primer cicle d'educació infantil a les escoles rurals. S'estableix un període de transició fins al final del curs 2022-2023 per adequar-se al que s'estableix en aquesta Ordre i durant el qual serà d'aplicació el règim establert al Pla experimental. El procés s'inicia amb la tramitació de les sol·licituds d'aquells centres que decideixin unir-se al pla, seguida de la subscripció de convenis. Els següents passos consisteixen a organitzar l'escola rural per a poder-hi integrar l'alumnat provinent de la llar d'infants i, per últim, cal la preinscripció i la matrícula de l'alumnat.

Com s'ha comentat anteriorment, es poden acollir a aquest pla escoles rurals de municipis de fins a 2.500 habitants, comptant amb l'impuls i la col·laboració de l'ajuntament en qüestió. Els infants d'entre 1 i 3 anys s'agrupen en un sol grup, ràtio màxima del qual és de 10 infants. No obstant això, els infants del primer cicle es poden integrar amb els del segon quan la ràtio dels primers no superi els 6 infants. Aquest grup d'infants compta amb un tècnic especialista en educació infantil o educador de llar d'infants, que realitzarà les funcions de tutor amb concordança amb el tutor del segon cicle. S'hi poden incorporar infants al llarg del curs en el moment en què fan un any (Resolució ENS/1423/2017, de 16 de juny, per la qual s'implanta el primer cicle de l'educació infantil en escoles rurals.). Les aules de primer cicle d'infantil s'integren a l'escola adoptant algunes de les característiques pròpies de l'escola, però poden adaptar-se a les necessitats dels infants. L'ajuntament és qui ha d'assumir les adaptacions i condicionar els espais que s'habilitaran per atendre els infants del primer cicle d'educació infantil, els quals s'han de trobar dins de l'escola o dins el recinte escolar (Resolució ENS/1423/2017, de 16 de juny, per la qual s'implanta el primer cicle de l'educació infantil en escoles rurals). Aquest es compromet al finançament d'un mòdul anual únic de 30.000€, el qual es pot veure compensat per una subvenció del govern o les quotes de les famílies, les quals continuen rebent el finançament com en el cas de les places de les escoles bressol municipals.

Les escoles que actualment estan adherides a aquest pla i registrades a la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (2022), són un total de 52 (Annex 1), tot i que n'hi ha altres en procés d'implementació. De la mateixa manera, a l'estiu de l'any 2022, es va suprimir el

primer cicle d'infantil a l'escola en un total de 12 escoles (Resolució EDU/1921/2022), de 8 de juny, per la qual se suprimeixen els ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil en escoles rurals).

Considero oportú en aquest apartat exposar que hi ha força poca informació amb referència a la prova pilot en qüestió d'implantació del primer cicle d'infantil a les escoles rurals. A més, pel fet de ser una prova pilot, està subjecta a moltes modificacions.

3. APROXIMACIÓ A L'ESPAI SOCIAL O CONTEXT

3.1. Escola Carles de Fortuny (Esponellà)

L'Escola Carles de Fortuny és una petita escola rural situada al municipi d'Esponellà. És una escola cíclica, i que, després d'adherir-se al pla al curs 2015-2016, compta amb el primer cicle d'infantil. Hi ha un total de cinquanta nens i nenes, dels quals tretze són de primer cicle d'infantil, i 5 docents, a més d'una alumna en pràctiques. Concretament, el total d'alumnes dels cursos d'I1 i I2 és de 13, sota la tutorització d'una TEI.

Aposten per l'educació emocional, sobretot a través de l'art, les competències digitals, l'hort escolar i les sortides per l'entorn proper. Creuen fermament que l'aprenentatge es dona en situacions d'aprenentatges globalitzades i significatives, partint dels interessos de l'alumnat, establint una metodologia de treball per projectes i de centres d'interès.

Actualment, la llar d'infants, que amb anterioritat es trobava ubicada a l'edifici del davant de l'escola, es troba integrada dins les instal·lacions de l'escola, i els més petits i petites, sovint comparteixen espais d'aprenentatge amb els de segon cicle d'infantil. No obstant això, compten amb la seva classe diferenciada amb tot allò que necessiten per cobrir les necessitats dels més menuts i menudes (canviadors, banyeres, cuina, etc.). L'antiga llar d'infants l'utilitzen com a aula de sensibilització a la música, com a aula d'extraescolars i al jardí és on es troba l'hort.

La llar d'infants s'ha integrat al màxim, dins del que es pot, a la manera de fer de l'escola. Comparteixen espais, activitats i horaris, tot i que aquests últims poden variar una mica, com és el cas del dinar, del berenar o la migdiada. Els nens i nenes de primer cicle d'infantil realitzen els projectes dels mateixos temes que la resta de nens i nenes de l'escola, però les activitats i els materials són adaptats a la seva edat i capacitat.

3.2. Escola de Cabanes (Cabanes)

L'escola de Cabanes té els seus orígens al curs 2005-2006, després de ser tancada l'any 1998 perquè no comptava amb el nombre mínim d'alumnes per aula. No és fins a l'any 2008, però, que s'estrena el nou edifici construït sobre l'antiga escola de nenes. El setembre del curs 2016, s'acull al Pla experimental de primer cicle d'educació infantil a les escoles rurals.

Es descriu a si mateixa com una escola pública, rural, cíclica, familiar i propera, així com inclusiva, que vetlla per l'atenció a la diversitat de cadascun dels seus alumnes. És una escola oberta a l'entorn i al poble, sensibilitzada amb el medi i que aposta per una educació mediambiental, basada en la cura, el respecta i la defensa de la natura. A més, es considera una escola participativa i plural, que fomenta la relació entre la família i l'escola. L'alumne, per a aquesta escola, és el protagonista del seu aprenentatge i se li ofereix una educació integral, en totes les dimensions de la seva personalitat, per tal de fer créixer persones autònomes i crítiques. Es dona molta importància al treball en equip i col·laboratiu, en la participació i el diàleg en la presa de decisions.

Actualment, compten amb un total de 73 alumnes i 9 mestres. Per als cursos d'I1 i I2, que fan un total de 8 alumnes, disposen d'una TEI. La llar d'infants i l'escola es troben en edificis diferents, però unides per un pati compartit que permet l'enllaç entre els alumnes de l'escola i de la llar. En un edifici s'hi troben tots els nens i nenes d'infantil, i en l'altre, els de primària. És per aquest vincle establert entre tot l'alumnat que intenten fer el màxim d'activitats tots plegats, com poden ser sortides o festivitats. L'escola també compta amb l'AFA, acollida matinal, menjador, transport i activitats extraescolars.

3.3. Escola Vallgarriga (Sant Miquel de Fluvià)

L'escola Vallgarriga és un centre educatiu públic d'educació infantil i primària, on s'escolaritzen infants des d'un any d'edat. Aquest centre es va inaugurar fa més de quaranta anys i està ubicada a la població de Sant Miquel de Fluvià, on s'escolaritza la major part de la població infantil del municipi. Es defineixen com una escola catalana, pluralista, inclusiva, participativa i implicada en l'entorn. Els seus valors són l'educació per a la diversitat, l'educació integral, de qualitat i en valors i amb una línia pedagògica compartida. És de gran importància per a l'escola, també, la participació de l'alumnat, les famílies i l'entorn, ja que creuen fermament que "l'escola la fem entre tots i totes". La població majoritària dels nens i nenes que s'escolaritzen a l'Escola Vallgarriga és d'ètnia gitana, per la qual cosa els és de gran importància que puguin accedir a la llar i socialitzin per tal d'aprendre el català i adquirir les rutines i adaptar-se al funcionament de l'escola a la qual s'espera que vagin posteriorment.

L'escola i la llar d'infants, com en el cas de l'escola de Cabanes, estan separades en dos edificis, però s'uneixen per un pati compartit. Compten, doncs, amb 3 aules d'educació primària i 3 espais multiús per a Educació Infantil. A més, tenen menjador, servei d'acollida,

transport, casal d'estiu i activitats extraescolars. Solen treballar molt sovint de manera conjunta els infants d'I1 i I2 amb els infants d'I3, I4 i I5, i fins i tot, amb la resta d'alumnat de més edat del centre. Actualment, compten amb 13 infants d'I1 i I2 que comparteixen una TEI.

3.4. Escola Santa Fe (Medinyà)

L'escola Santa Fe és el centre educatiu del municipi de Medinyà, a la comarca del Pla de l'Estany. Segons s'explica a la seva pàgina web, a Medinyà hi ha hagut tres escoles situades a diferents llocs del poble. L'any 1993, després de fer l'ampliació de la tercera escola, es va construir l'edifici on es troben ara els nens i nenes.

Actualment, l'escola consta de 10 mestres i aproximadament 90 alumnes, els quals estan barrejats i treballen conjuntament en moltes de les activitats proposades. Des del curs 2015-2016, compten amb els infants d'I1 i I2 a l'escola, que també participen en els aprenentatges i les activitats que du a terme la resta d'alumnat. Tot i això, els nens i nenes del primer cicle d'infantil tenen la seva pròpia aula i el seu propi pati, aquest darrer per evitar perills durant l'hora d'esbarjo. L'adherència al pla va ser possible gràcies a la independència del municipi l'any 2015, que el feia un municipi amb menys dels habitants que requereix el Departament per poder incloure's el pla. Actualment, no és independent i pertany a Sant Julià de Ramis, però els hi és permès continuar adherits al pla.

Es descriuen com una escola amb una llarga trajectòria en el treball manipulatiu i vivencial, sobretot a l'àrea de matemàtiques. El fet de situar-se en un entorn rural i natural, els permet treballar i fer sortides a l'entorn més pròxim i gaudir de la naturalesa i el poble.

4. METODOLOGIA

Després de l'elecció del tema, el primer pas per a la realització d'aquest estudi ha estat la recerca bibliogràfica dels aspectes més rellevants relacionats amb l'escola rural, la ZER, l'educació infantil i el pla experimental d'implantació del primer cicle d'infantil a les escoles rurals. Aquesta recerca i anàlisi de la bibliografia, doncs, m'ha permès assentar les bases teòriques de l'estudi, que han fet possible la realització de la resta de la investigació.

La recerca que s'ha dut a terme a través d'una metodologia qualitativa, mitjançant dades qualitatives. Per tal de poder obtenir les dades qualitatives, s'han realitzat dos models d'entrevista; un per l'escola i l'ajuntament i un altre per la família, considerant que la millor manera de conèixer els beneficis i els aspectes a millorar del pla experimental d'implantació del primer cicle d'infantil a les escoles rurals és tenir en compte l'opinió dels agents més immediats que formen part de la comunitat educativa de les quatre escoles en qüestió. És per això que s'utilitzen les entrevistes, per poder tenir una visió més propera i alhora profunda de l'estudi. Primer de tot, s'han redactat les preguntes d'acord amb els objectius i posteriorment, s'ha prosseguit amb la validació de jutges. El professorat que ha elaborat la validació de les meves entrevistes han estat la Mabel Salguero, també tutora del treball, i en Jordi Feu.

Així doncs, les entrevistes han anat dirigides a tres col·lectius vinculats amb la incorporació de la prova pilot: l'escola, l'ajuntament i la família. Es considera que aquests col·lectius utilitzats com a mostra són els més idonis, perquè formen els fonaments de la triangulació dels agents que han fet possible la implantació d'aquest pla, i a més, són qui en reben directament els beneficis i els reptes.

La manera de contactar amb els diferents agents ha sigut principalment via correu electrònic, tot i que en alguna ocasió, sobretot en el cas dels ajuntaments, ha sigut, també, per via telefònica. Amb les escoles he tingut l'oportunitat de fer les entrevistes de manera presencial i conèixer les instal·lacions de l'escola, igual que amb els dos ajuntaments. Això m'ha permès veure les instal·lacions de les escoles, i en el cas de l'ajuntament, he pogut trobar-me amb membres de l'ajuntament implicats en aquest pla, concretament l'alcalde i regidor d'educació.

5. EXPOSICIÓ I DE LES DADES RECOLLIDES

En aquest apartat, es presenten les dades recollides a partir de la realització d'entrevistes a tres col·lectius diferenciats: l'escola, la família i l'ajuntament dels quatre municipis en qüestió: Esponellà, Medinyà, Sant Miquel de Fluvià i Cabanes. Així doncs, s'ha entrevistat el director o directora de l'escola del municipi, el o la referent del pla dins l'ajuntament i una família de cada escola amb fills o filles escolaritzats al centre.

Escoles				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
Procés d'implantació	Curs 2015-2016. Elecció i procés de l'ajuntament. Trasllat de la llar a l'edifici de l'escola. Canvis en el mobiliari de la llar (a càrrec de l'ajuntament). Diferència d'horaris (més reducció). Activitats en conjunt entre cicles. Una TEI i una especialista per a 13 nens/es. Bona adaptació.	Any 2016. Hi havia pocs nens a la llar (5) a causa de la baixa natalitat, i era insostenible per a l'ajuntament. Dos processos: prova pilot (personal contractat per l'ajuntament) i implantació permanent (més tasques burocràtiques per part de les docents i personal	Hi havia pocs nens a la llar (4). Molta unió entre la llar i l'escola. Aules sense ús a la llar. Informació donada per la inspectora d'educació. Fins el curs 21-22 ja gestió era de l'escola però l'educadora la contractava l'ajuntament. Ara va tot a càrrec del departament. No hi va haver	2015-2016. Trasllat de la llar d'infants a l'escola. Iniciativa de les famílies. Procés burocràtic i facilitació de l'espai. Existència d'un control de seguiment del pla. Contacte constant entre l'escola i l'ajuntament. Mateix horari, respectant l'hora de dinar i la migdiada.

Escoles				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
		<p>contractat pel Departament. Visita d'un membre del Departament per supervisar les instal·lacions. No canvis en l'estructura dels edificis. Mateix horari base, a excepció de l'hora de dinar i fer migdiada.</p>	<p>necessitat de reformes en les instal·lacions. Visita d'un membre del Departament per supervisar les instal·lacions. Només han calgut algunes canvis en el mobiliari i en les pistes del pati. L'educadora passa ser de llistes. Adaptació del currículum del primer cicle per poder fer activitats conjuntes.</p>	<p>I1 i I2 en una aula separada de la resta d'infantil, però es barregen molt sovint. Habituar una aula amb el mobiliari necessari i separació del pati.</p>
Objectius	Evitar que els infants marxïn a una altra població i s'escolaritzin allà. No perdre	No perdre nens/es i oferir el servei de llar d'infants per a què no hagin de marxar a un	Donar als infants el servei de llar, una escolarització més temprana. Que no	No deixar perdre la llar d'infants i donar més facilitat a les famílies que tenen més fills.

Escoles				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
	nens.	altre municipi.	comencin l'escolarització en un altre lloc i s'hi quedin. Major socialització al poble.	
Aspectes positius i limitacions	Major vinculació entre infants de diferents edat i una millor adaptació a I3. Més comoditat per les famílies que tenen fills/es de diferents edats. L'ajuntament hi guanya a nivell econòmic. Hi ha buits legals i aspectes poc desenvolupats (substitució).	Més adaptació després a I3, entrant els infants a la dinàmica del centre. Més vincle entre l'alumnat. Massa infants per una sola TEI. El Departament ofereix pocs recursos. Problemes amb les substitucions. Els infants no poden començar fins l'any.	La socialització. La no necessitat d'una adaptació a I3. Millora dels resultats acadèmics i aprenentatges. L'ajuntament hi guanya a nivell econòmic. S'estableix un vincle molt bonic entre grans i petits. Hi ha mestres que no estan disposades a estar amb els nens d'I1 i I2, no s'informa abans.	Més socialització i relació amb la resta d'alumnat. Activitats conjuntes. Una millor adaptació a I3. Matrícula només per a nens i nenes empadronats al poble. Si hi ha baixa natalitat, no es pot incloure a altres nens.

Escoles				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
		<p>Places només per a infants empadronats.</p> <p>Manca d'un referent a qui dirigir-se.</p> <p>Normativa inconcreta.</p>	<p>Falta d'un assessor/referent.</p> <p>Imperfeccions a nivell de gestió.</p> <p>Les TEI poden no voler planificar / programar. Els de primer cicle han de tenir un horari molt marcat. Calen més TEI a l'aula.</p> <p>No es poden fer franges horàries a l'hora de cobrar les quotes. Només poden unir-se nens/es a partir de l'any. Sortir d'excursió és complicat amb tota l'escola, i no hi ha prou docents.</p>	
Resultats	S'espera seguir amb el pla.	S'espera seguir amb el pla.	S'espera pujar els resultats	S'espera seguir amb el pla.

Escoles				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
			<p>educatiu.</p> <p>Augment de la parla del català.</p> <p>Fomentar l'aprenentatge entre iguals.</p> <p>S'espera una millora de la gestió del Departament.</p>	<p>Projecte que ha vingut per quedar-se. Sense la llar l'escola està condemnada a perdre's.</p>
Propostes de millora	Millor gestió de les vacants per baixa.	Disminuir la ràtio. Donar opció de començar abans de l'any de vida.	<p>Millores en l'administració.</p> <p>Cal un referent.</p> <p>Més mestres i TEIs. Que els nens comptabilitzin a l'EAP. Els horaris més flexibles.</p> <p>Subvenció econòmica pel monitoratge de més i casal.</p>	<p>Poder fer que els nens i nenes comencin abans de l'any. Més TEIs.</p>
Experiència personal	Totalment positiva. Més comoditat per a	Bona experiència, però necessitats	<p>Molt positiva.</p> <p>Les famílies traslladen que</p>	<p>Experiència molt positiva.</p> <p>Per a les famílies</p>

Escoles				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
	les famílies i millor situació a l'hora de l'adaptació a I3.	de millora. Més comoditat per a les famílies amb fills de diferents edats i atenció més individualitzada	l'aprenentatge és més ric perquè permet ser més nens/es. Els surt molt més econòmic. La majoria de famílies no treballen, així que no hi ha problemes amb els horaris. Comoditat en no haver de portar fills/es en centres diferents.	amb més d'un fill és més fàcil i còmode.

Ajuntaments		
Categories	Esponellà	Medinyà
Motiu i procés d'implantació	La llar municipal tanca a causa de la caiguda de la natalitat. Iniciativa de l'ajuntament i un grup de famílies. El curs 15-16 s'implanta. El Departament supervisa el compliment dels requeriments per part de l'escola.	2015. Coneixement del pla a través d'una junta gestora. Inspecció va fer les revisions oportunes per adaptar les instal·lacions. Molts papers. Addició d'una aula per a l'alumnat de primer cicle. Adaptació del mobiliari i

Ajuntaments		
Categories	Esponellà	Medinyà
	<p>L'ajuntament assumeix el cost de l'educadora.</p> <p>L'AFA fa el reforçament de monitoratge. A partir del curs 21-22 s'entra al pla normal i l'educadora la contracta el Departament.</p> <p>El més difícil ha estat complir els requisits del Departament pel que fa a les instal·lacions i aconseguir la seva atenció.</p> <p>Es passa a pagar una tarifa plana de 5000 euros anuals.</p>	<p>el monitoratge. Contractació de la TEI i la monitora de menjador a càrrec de l'ajuntament.</p>
Objectius	<p>Poder prestar el servei al poble i no fer que els nens/es hagin d'anar a altres pobles i acabin l'escolarització allà.</p>	<p>Donar sortida a les famílies que necessiten dur els fills a la llar d'infants en el seu mateix poble, fidelitzar les famílies i escolaritzar els infants abans.</p>
Aspectes positius i limitacions	<p>Més comunitat educativa, més socialització. Barreja d'edats.</p> <p>Més econòmic per a tothom.</p> <p>Molta feina burocràtica. Poca atenció per part de l'administració. S'ha de seguir la calendarització del Departament (estiu i horari reduït).</p> <p>Fiscalització de l'educadora més</p>	<p>Aprenentatges d'una millor qualitat.</p> <p>Els més petits entre en la dinàmica de l'escola.</p> <p>Molta feina i molta inversió per part de l'ajuntament al principi. Substitució lenta en cas de baixa.</p> <p>Molts de nens per una sola TEI, tot i que ells no han patit aquest problema.</p> <p>Començament a partir de l'any.</p>

Ajuntaments		
Categories	Esponellà	Medinyà
	indirecta.	
Resultats	Frenar la possible deriva de nens/es a altres escoles. Incentiu per a la millora de la natalitat. Fer l'escola més gran.	Una menor despesa (contractacions). Beneficis a nivell econòmic.
Propostes de millora	Oferir servei també al juliol.	Cap modificació.
Experiència personal	Experiència brutal. Depèn de l'educadora en qüestió.	Es valora l'aposta per l'escolarització de les edats inicials. Més comoditat per a les famílies.

Famílies				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
Aspectes positius i limitacions	S'escull l'escola per la metodologia. Se segueix un fil conductor de com van evolucionant els infants al centre. Vincle. No poden tenir	S'escull l'escola per acord amb els valors que es transmeten. La llar d'infants depèn del Departament, i no perilla l'educació infantil ni depèn dels efectius	Escola petita i familiar. Atenció personalitzada. Continuació de l'escolarització a partir de l'any fins a sisè de primària. Els infants es familiaritzen abans amb	Escola de poble, pròxima. Creació d'un vincle amb altres persones que no siguin només del cercle familiar. Fins que l'infant no té l'any no hi pot accedir.

Famílies				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
	<p>accés nadons menors d'un any. Això dificulta la conciliació laboral.</p>	<p>d'un ajuntament.</p> <p>Cap limitació.</p>	<p>l'escola i això facilita l'adaptació.</p> <p>Aprendre els petits dels grans i viceversa.</p> <p>Relacions més estretes. Ajuda a què els nens i nenes es quedin a l'escola.</p> <p>Facilita la gestió a les famílies que tenen més d'un fill a diferents cicles.</p> <p>No poder començar abans de l'any. Una educadora per 12 infants.</p>	
Resultats	Desenvolupament d'habilitats socials.	S'espera que sigui gratuït i s'acceptin nadons menors d'un any.	Proporció de més xarxa i capacitat de socialització. Gratuïtat d'II també.	Adquisició d'habilitats socials. Nens més espavilats.

Famílies				
Categories	Esponellà	Cabanes	Sant Miquel de Fluvià	Medinyà
Propostes de millora	Servei de llar d'infants a l'estiu.	Gratuïtat i acceptació de nadons menors d'un any.	Dividir els infants de primer cycle en dues classes i contractar més educadores.	Poder començar abans de l'any.
Experiència personal	Bona experiència. Recomanable. Al principi l'adaptació va ser costosa.	Injust que no continués l'educadora anterior amb qui els infants ja tenien vincle. Relació amb altres nens iguals i més grans. Relació bonica. No s'ha notat cap canvi.	Experiència molt positiva. Els infants ho viuen de manera positiva i natural. Són una petita família. Millores en temes motrius i de llengua, ja que aprenen dels més grans.	Experiència molt positiva i agradable. Principi difícil, però un cop s'adapten els infants, és molt beneficiós estar en contacte amb els seus iguals i nens més grans.

6. ANÀLISI DE RESULTATS

La troballa més rellevant d'aquest estudi són els nombrosos beneficis que suposa per als nens i nenes d'I1 i I2 la seva inclusió a les escoles rurals. A partir dels resultats obtinguts, observem que, tant l'escola, com l'ajuntament, com les famílies, expressen nombrosos aspectes positius de la presència d'aquests infants a les escoles.

Seguidament, es farà l'anàlisi dels resultats aconseguits classificats en els tres col·lectius i en les diferents categories analitzades per tal d'obtenir una visió més clara de totes les troballes.

Escoles

Primerament, a partir de les respostes dels directors i directores de les escoles en qüestió, veiem que el principal objectiu pel qual s'han adherit al pla és l'afany de no perdre l'escola rural del poble, així com tampoc la llar d'infants, i en conseqüència, la vida i la comunitat que dona al municipi. A més, exposen que el fet que les famílies hagin de desplaçar-se a altres municipis per a dur els seus fills a la llar d'infants, molt probablement significarà que continuaran la seva escolarització allà, i així, el nombre d'alumnes anirà a menys. Per l'equip directiu de l'escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià, tot i que també pretenen mantenir l'escola i evitar que els nens i nenes vagin a altres municipis a l'escola i a la llar, el seu principal objectiu és una escolarització més primerenca i l'aprenentatge de llengua catalana més d'hora per part dels més petits i petites, així com una major socialització d'aquests amb la resta d'agents del poble.

“Sobretot, el tema de què aquí tots són castellanoparlants, llavors si els nens ja comencen a la llar i senten el català, doncs hi ha més possibilitats que puguin arribar a l'institut amb la llengua catalana ja per mà.” (Directora de l'escola Vallgarriga, Sant Miquel de Fluvià).

El coneixement d'aquest pla s'ha donat per diferents vies en les diferents escoles, per l'ajuntament, les famílies o la inspectora d'educació.

Pel que fa al procés d'implantació del pla i d'incorporació d'aquest a l'escola, totes les escoles esmenten el canvi de mobiliari que els ha suposat, així com l'habitució i adaptació d'algunes aules i el pati a les necessitats dels més petits. Una altra cosa que els ha suposat és l'adaptació de l'horari dels més petits al dels més grans, donant cabuda abans a l'hora de

menjar i un espai per a la migdiada, com també l'acollida matinal. Cap d'ells, però, expressa un gran canvi en la instal·lació. Tots aquests canvis i aquestes adaptacions han sigut supervisades per un membre del Departament d'Educació, que ha donat el vistiplau a les instal·lacions. No obstant això, totes les escoles expressen no haver rebut cap seguiment per part del Departament, a excepció de l'escola de Medinyà:

“Nosaltres com a escola, primer es va haver de fer tot el procés burocràtic i vam proporcionar l'espai de la llar d'infants. Llavors, tenim el que es diu un control de seguiment que s'encarrega que tot vagi bé.” (Director de l'escola Santa Fe de Medinyà).

Algunes de les escoles, a més, emfatitzen el gran pes del procés burocràtic que ha suposat l'adherència al pla. La directora de l'escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià exposa, fins i tot, la dificultat que han tingut els docents, i sobretot l'equip directiu, per adaptar el currículum dels infants de primer cicle amb el de la resta d'infantil, fent-lo apte a les necessitats de totes les persones implicades.

“Aleshores hem hagut de fer molta feina, molta, d'agafar el currículum de primer cicle i adaptar-lo, sobretot pel que fa a l'avaluació, perquè no és gens el mateix que amb la resta d'infantil. Clar, llavors ens hem anat adaptant quant a línia d'escola. I això, el que més ens ha costat és fer l'avaluació dels petits.” (Directora de l'escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià).

Tots els directius de les escoles entrevistats esmenten la metodologia de dur a terme algunes de les activitats de l'escola de manera conjunta, integrant-hi també l'alumnat d'I1 i I2. No obstant això, es respecta l'espai dels més petits i petites en situacions com el pati, per tal d'evitar possibles situacions perilloses per les diferències de jocs segons l'edat a l'hora de l'esbarjo.

En referència als aspectes positius, totes les escoles coincideixen en el fet que el més beneficiós són les relacions que s'estableixen entre els nens i nenes de primer cicle i la resta d'alumnat, que els fa entrar en la dinàmica de l'escola, aprendre d'ells i els facilita l'adaptació a I3. Per a l'escola de Sant Miquel de Fluvià, a més, els suposa una millora dels resultats acadèmics.

“Llavors, els aprenentatges i els nivells acadèmics pugen en picat. Les competències bàsiques ens han pujat i estem “súper” contents amb això.” (Directora de l’escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià).

Per contra, l’aspecte a millorar que consideren més rellevant és el nombre d’alumnes per TEI. Apunten que el Departament els ofereix pocs recursos i que sovint una sola TEI no dona l’abast per cobrir les necessitats de tots els infants. Un altre aspecte que expressen algunes de les escoles és el problema amb les substitucions. És a dir, expliquen que si l’educadora a càrrec dels nens i nenes d’I1 i I2 no hi és, no se’ls proporciona una persona de substitució. En general, totes demostren una disconformitat pel que fa a la gestió i a la transmissió d’informació, fent que a vegades les escoles no sàpiguen com actuar i tampoc sàpiguen a quin referent acudir.

“La gestió del Departament és molt dura. Trobem molt a faltar un seguiment, un referent. El que fem és intentar ajudar-nos entre les direccions i pagar persones que ens fessin assessorament i així. Inclús, a vegades trucàvem al Departament per demanar dubtes i ni sabien que nosaltres teníem llar.” (Directora de l’escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià).

“Falten recursos, perquè aquests nens necessiten una atenció molt diferent a la resta i en el moment en el qual els posen dins de l’escola no ho contempen això.” (Directora de l’escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià).

“És veritat que en ser una prova pilot, hi ha alguns buits legals o algunes coses que no funcionen del tot encara, com per exemple, si la TEI demana la baixa, no tenim substituït/a i va tot molt més lent, aleshores, quan tenim baixes, hi ha vegades que per exemple m’hi he de posar jo i atendre als d’I1 i I2.” (Directora de l’escola Carles de Frotuny d’Esponellà).

“[...] des del Departament no hi ha una figura clara, un referent, i quan hi ha coses a parlar no saps realment a qui anar-te a dirigir perquè no hi ha ningú que t’acabi de solucionar res.” (Directora de l’escola de Cabanes).

Per altra banda, les escoles consideren que per a moltes famílies és necessari la incorporació de l’infant a la llar d’infants abans de l’any, per tal de poder tornar a la feina després de les setmanes de baixa maternal. Un altre entrebanc que es troben és que només poden assistir a la

llar d'infants aquells nens i nenes empadronats al poble, la qual cosa deixa a fora aquells infants que són d'un altre municipi quan les places estan cobertes.

A més, la directora de l'escola de Sant Miquel de Fluvià, exposa haver-se trobat amb educadores que no tenien coneixement amb anterioritat de què la llar està adherida a l'escola, i que no volien programar. O al contrari, s'ha trobat amb mestres que no volien fer-se càrrec dels infants més petits, perquè no comptaven amb el títol de tècnic en educació infantil, i preferien atendre alumnat d'I3, I4 i I5. La directora, a més, expressa la disconformitat per no poder oferir franges horàries de només matí o tarda a l'hora de cobrar les quotes a les famílies.

“ [...] ens hem trobat amb mestres que ens deien que no volien saber-ne res dels d'I1 i I2. Jo estic cansada de demanar que ho posin als requisits de les llistes, que hi ha la llar adherida, perquè la gent que hi ha al Departament desconeixen això. Llavors clar, “jo no vull canviar bolquers”, “jo no vull això”, “jo no vull allò”. ” (Directora de l'escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià).

Quant als resultats, és general l'esperança de totes les escoles de seguir amb el pla durant els pròxims anys, ja que els beneficis que aporta són majors. Tot i això, s'espera una millor gestió per part del Departament. Inclús, l'escola de Santa Fe de Medinyà expressa que sense la llar d'infants, l'escola està condemnada a perdre's. L'escola de Sant Miquel, a més, espera un augment de la parla del català entre els nens i nenes del poble i un major foment de l'aprenentatge entre iguals.

“Penso que és un projecte que ha vingut per quedar-se, penso que l'escola sense la llar d'infants està condemnada a morir perquè amb la llar la base ja la tens, si no els nens marxen als pobles del costat.” (Director de l'escola Santa Fe de Medinyà).

Les millores que proposen les escoles són una disminució de la ràtio o la proporció de més educadors/es, una millora en la gestió i en l'administració per part del Departament i poder oferir el servei de llar també als nens i nenes menors d'un any. L'escola Vallgarriga, també demana que els nens i nenes d'I1 i I2 comptabilitzin a l'hora de poder fer ús dels serveis de l'EAP, així com una subvenció econòmica pel servei de monitoratge de més i el casal.

“[...] i posar els nens en plantilla, i que també comptabilitzin per temes d'EAP i així, que aquí ningú els contempla. A vegades sembla que no són un més aquí.” (Directora de l'escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià).

“Potser s’hauria de fer alguna ajuda o així per poder abastar aquestes edats, perquè clar, dos mesos sense escola pels nens d’aquí és un horror, sense rutines ni res...”
(Directora de l’escola Vallgarriga de Sant Miquel de Fluvià).

En definitiva, tots els directius avaluen l’experiència envers el pla com a positiva, oferint beneficis per als tres col·lectius, l’alumnat (més vincle i socialització, un aprenentatge més ric i una millor adaptació a I3), l’ajuntament (menys despesa) i les famílies (més comoditat quan es tenen fills de diferents cicles o edats).

Ajuntaments

Dels ajuntaments només ha estat possible tenir informació de dos dels quatre previstos d’analitzar, ja que l’accés ha sigut molt costós i han estat els agents que s’han mostrat menys implicats. Així doncs, s’analitzen els resultats obtinguts de l’Ajuntament d’Esponellà i de Medinyà.

Pel que fa al motiu i al procés d’implantació, l’alcalde d’Esponellà exposa que el principal motiu és una davallada de la natalitat al poble, que provoca una disminució d’infants tant a la llar d’infants com a l’escola. L’adherència al pla es veu incentivada per un grup de famílies. Explica també que l’ajuntament es fa càrrec del cost de l’educadora i l’AFA del reforçament del monitoratge necessari. El que els ha sigut més costós, diu, és complir els requisits del Departament relacionat amb les instal·lacions de l’escola. El regidor d’educació de Medinyà exposa que el pla es dona a conèixer a través d’una junta gestora i que la integració al pla els ha suposat un procés burocràtic extens, com en el cas d’Esponellà, i una gran despesa per l’ajuntament. En aquest cas, l’ajuntament s’ha fet càrrec de l’educadora però també del monitoratge.

“El més difícil del procés ha estat complir amb els requisits proposats pel Departament quant a instal·lacions. És veritat que els hem hagut de perseguir molt per firmar papers, per saber les condicions de tot... Ens ha costat més feina burocràtica que pas altra cosa.” (Alcalde d’Esponellà).

Ambdós ajuntaments exposen que el principal objectiu és oferir a les famílies el servei de llar d’infants al poble propi per a fidelitzar-les durant tota l’escolarització, evitant que els nens i nenes marxin a altres pobles.

Els aspectes positius que hi troben són un increment de la comunitat educativa i la socialització, així com la barreja d'edat, que proporcionen uns aprenentatges de més qualitat. A més, els més petits entren en la dinàmica de l'escola des del principi de la seva escolarització. A escala econòmica, a Esponellà els suposa menys despesa i a Medinyà els ha suposat una inversió molt gran al principi.

“Hi ha un benefici important de comunitat educativa d'incorporar aquesta etapa. Una de les coses més importants que té la nostra escola ara mateix és la “interedat” i la barreja, i el fet que sigui tan petita i tots es coneguin entre tots. Penso que és una cosa molt bonica.” (Alcalde d'Esponellà).

“Al principi va ser molta feina i molta inversió de l'ajuntament de contractacions, modificacions, obres,... Això va suposar evidentment un increment de despesa.” (Regidor d'educació de l'ajuntament Medinyà)

Per altra banda, les limitacions amb les quals s'han trobat són molta feina burocràtica sense l'atenció de l'administració. L'alcalde d'Esponellà diu, també, que és una limitació haver-se de cenyir al calendari del Departament, on no es compta amb l'estiu i l'horari és més reduït que en una llar d'infants independent. També exposa que la fiscalització de l'educadora ara és més indirecta, perquè ara vindrà donada pel Departament. En el cas de Medinyà, el regidor exposa limitacions semblants a les escoles; substitucions lentes, molts alumnes per una sola TEI i l'oferta només per a nens i nenes majors d'un any.

“Un hàndicap és que has d'anar amb el calendari del Departament i, per tant, el juliol, per exemple, no hi ha servei. L'altre és que l'horari és més curt que si fos una llar d'infants a l'ús diem. Tot això fa que si algú té una necessitat assistencial molt forta perquè treballa o el que sigui, potser el que li oferim tampoc acaba d'encaixar-li.” (Alcalde d'Esponellà).

Els resultats que espera l'Ajuntament d'Esponellà és l'evitació de la possible deriva de nens i nenes a altres escoles, a més d'una millora de la natalitat i un augment de l'escola. Pel regidor de Medinyà, en canvi, veiem que el resultat esperat és una menor despesa, és a dir, un major benefici en l'àmbit econòmic. L'alcalde d'Esponellà proposa oferir el servei de llar també a l'estiu, mentre que el regidor de Medinyà no troba cap millora per aportar.

“Bueno”, ara aquesta despesa de contractació no la tindrem perquè passa a dependre del Departament. [...] I després, “bueno”, hi ha una aportació lineal per part de

l'ajuntament de 5.000 euros per ajudar diguéssim al Departament amb la contractació i així. Amb temes econòmics serà una mica més beneficiós per l'Ajuntament.” (Regidor d'educació de l'ajuntament de Medinyà).

Ambdós membres de l'ajuntament conclouen una bona experiència i una major comoditat per a les famílies. Des de Medinyà es valora l'aposta per l'escolarització de la primera etapa d'infantil:

“Ens sembla molt bé que el Departament aposti per aquestes edats, perquè és una part de l'educació infantil que sempre ha quedat molt en mans de l'ajuntament, i el Departament ara hi dona cobertura.” (Regidor d'educació de l'Ajuntament de Medinyà).

Famílies

Les quatre famílies entrevistades valoren com a aspecte positiu el vincle que s'estableix entre els més petits del centre i els més grans, enllaçant una relació molt bonica, on els més petits aprenen dels més grans i viceversa. A més, la inclusió dels infants d'I1 i I2 els permet seguir el fil conductor als mestres i docents de com van evolucionant al llarg de l'etapa d'escolarització. D'igual manera, hi ha un procés més continu al llarg dels diferents cursos i l'adaptació a I3 es fa molt menys costosa. La família de Cabanes, a més, veu com a positiu que la llar d'infants depengui del Departament i no dels efectius d'un ajuntament. La família de Sant Miquel de Fluvià també exposa que els facilita la gestió a les famílies que tenen més d'un fill i que van a diferents cicles.

“Creiem que el fet que la llar d'infants no depengui de l'ajuntament és positiu, ja que els recursos econòmics venen del Departament d'Ensenyament. Així no perilla l'educació infantil i no depèn dels efectius d'un ajuntament d'un poble petit.” (Família de Cabanes).

Pel que fa a les limitacions, la família de Cabanes no en troba cap, però les tres restants sí. Exposen que una limitació és que els nens i nenes no poden començar a l'escola fins que han complert l'any, el que els suposa una dificultat relacionada amb la conciliació laboral. La família de Sant Miquel de Fluvià creu que una educadora per a 12 infants és una limitació.

“Finalment, crec que el tema del personal contractat també seria una limitació. Hi ha només una educadora per 12 infants matriculats. Sé que la ràtio és un educador per

cada 13 infants, però cal tenir en compte que en aquest cas tenim nens d'un, dos i tres anys en un mateix grup. Aquests nens es troben en diferents etapes del seu desenvolupament i una única educadora és molt poc.” (Família de Sant Miquel de Fluvià).

Quant als resultats, dues de les famílies esperen que en un futur tota l'etapa sigui gratuïta, i no només l'I2, com ho és ara. També s'espera que els nadons tinguin un major desenvolupament de les habilitats socials i que la seva capacitat de socialització augmenti. La família de Sant Miquel de Fluvià espera que es contractin més educadores.

“A mitjà i llarg termini esperem que l'etapa d'infantil sigui gratuïta i que s'acceptin nadons menors d'un any.” (Família de Cabanes).

Totes les famílies expressen tenir una bona experiència del pla experimental, i que fins i tot el recomanen. Expressen que al principi va ser costosa l'adaptació, però no els ha suposat un problema. La família de Cabanes valora com a injust que no continués l'educadora anterior un cop l'escola s'adhereix al pla, perquè considera de gran importància el vincle que estableixen els i les alumnes amb els i les mestres.

“Ens va semblar injust que no continués l'educadora que feia anys que treballava a la llar, creiem que educació podria haver fet una estabilització en aquest sentit.” (Família de Cabanes)

La família de Sant Miquel de Fluvià descriu l'escola com una petita família, i que el procés es viu de manera més natural. A més, diu observar millores en els aspectes motrius i de llengua, gràcies a l'oportunitat que tenen els més petits d'aprendre dels més grans.

“Jo penso que ho viuen d'una manera molt positiva i natural. A l'escola els nens i nenes són com una petita família tots juguen amb tots i no tot gira només envers l'edat dels infants com a altres escoles. Els infants aprenen a relacionar-se amb altres nens abans. També es nota molt a l'hora de parlar, en temes motrius i és que els petits aprenen dels grans i els grans ajuden molt als petits.” (Família de Sant Miquel de Fluvià).

7. CONCLUSIONS DE LA RECERCA

A través d'aquesta investigació s'ha pogut obtenir una aproximació teòrica al concepte d'escola rural, de ZER i del que és el pla experimental d'implantació del primer cicle d'infantil a les escoles rurals. S'han pogut conèixer quins són els aspectes positius que consideren les escoles, els ajuntaments i les famílies, així com els aspectes a millorar. Tot això ha permès complir els objectius establerts a l'inici del projecte.

Després d'haver analitzat els resultats obtinguts, observem que els aspectes positius del pla experimental d'inclusió del primer cicle d'infantil a l'escola es poden contemplar des dels tres vessants associats als tres col·lectius implicats. Vegem-los.

Amb relació a l'alumnat i a l'escola, aquest pla experimental proporciona la possibilitat d'augmentar el nombre de nens i nenes de l'escola, el que permet que pugui continuar la seva existència i la seva continuïtat sigui sostenible, dotant al poble d'una comunitat educativa més rica. A més, fomenta la socialització, un vincle estret entre l'alumnat del primer cicle d'infantil i la resta de cursos, fent que uns puguin aprendre d'altres, i viceversa. Per altra banda, això els permet seguir una continuïtat d'aprenentatges i dinàmiques que comença a II i acaba a sisè. Per als ajuntaments, a llarg termini els suposa una menor despesa econòmica, ja que només han de pagar una tarifa plana al Departament de 5.000 euros. Per a les famílies, els proporciona molta més comoditat per la proximitat de l'habitatge i l'escola, i sobretot si tenen més d'un fill de diferents edats, de manera que poden dur-los al mateix centre i no desplaçar-se.

No obstant això, veiem que també suposa certes limitacions per als tres col·lectius. Aquestes són les següents.

Pel que fa a l'alumnat i l'escola, s'explica que hi ha buits legals i falta de gestió i transmissió d'informació per part del Departament, el que pot comportar a no poder cobrir les necessitats dels infants al complet, com és el cas de la quantitat d'alumnes per educadora, si una educadora demana la baixa o si no compten amb un/a monitor/a per al menjador. Per altra banda, hi ha mestres que no estan disposades a cobrir el lloc d'una educadora, i això resulta amb una qualitat d'ensenyament més baixa. Per part de l'ajuntament, les limitacions que es troben són molta feina burocràtica i una inversió molt gran al principi de la integració al pla.

En les famílies, el principal inconvenient és que els nens i nenes poden començar quan han fet l'any, el que per a moltes famílies és una dificultat per a la conciliació laboral.

En la prèvia fonamentació teòrica ja s'ha vist la importància de la socialització i el desenvolupament de les habilitats i capacitats dels infants que proporcionen els centres educatius, sobretot quan es donen als primers anys de vida, i que ja s'ha esmentat que autors com Vigotsky consideren tan importants. L'oportunitat de donar a les famílies d'aquests pobles el servei de llar d'infants permet que els seus fills i filles puguin gaudir d'aquest espai on tindran lloc els primers aprenentatges de la seva vida, juntament amb altres infants de la seva edat i d'altres cursos. D'aquesta manera, permet que no quedin exclosos del sistema educatiu primerenc els infants dels pobles petits a causa de l'extinció dels centres educatius, ja que és molt més probable que les famílies escolaritzin els seus fills i filles a la primera etapa d'infantil si compten amb una llar d'infants a la vora.

Com s'ha vist en els estudis anteriors (Uttech, 2001, citat per Bustos, 2008) i així s'ha constatat al marc teòric, els més petits sovint busquen els més grans per imitar-los i seguir el seu exemple. Em sembla que no hi ha millor manera per als infants de primer cicle d'infantil impregnar-se de l'essència de l'escola i aprendre d'aquells que estan per cursos més amunt que ells, participant de les seves activitats, celebracions i aprenentatges.

Per altra banda, la no extinció de l'escola suposa la continuïtat de la comunitat educativa al poble, suposa no perdre'n l'essència. L'escola d'aquests pobles els dona vida i proporciona aprenentatges tant a dins com a fora de les seves instal·lacions, per la proximitat que té amb l'entorn.

Cal ser conscients que els nens i nenes del primer cicle d'infantil tenen unes necessitats molt diferenciades de la resta d'alumnat de l'escola, i és per això que necessiten uns recursos i una atenció diferent i adequada a les seves demandes. És una proposta molt interessant que els més petits s'impregnin de la dinàmica de l'escola, però cal no oblidar que el que necessiten no és el mateix que els més grans. Per exemple, l'horari de l'escola és un horari poc flexible comparat amb el que ofereixen les llars d'infants, i el mateix passa amb l'espai. A més, és necessari més d'una persona de referència a les aules de primer cicle, garantint així una atenció plena i individualitzada a aquests infants. Pel que fa a les activitats compartides, que compten amb un munt de beneficis, és important tenir en compte que s'han de preveure espais sense gaire aglomeració, per tal que els infants visquin un procés de socialització positiu, i cal definir en quins moments poden o no participar de les activitats dels altres nens i

nenes de l'escola. Dit amb altres paraules, el fet d'incloure aquesta etapa a l'escola, pot tenir greus conseqüències si no es planifica de manera correcta, tenint com a principal focus, el benestar dels infants d'I1 i I2. És genial que s'ofereixi el servei d'educació a la primera etapa d'infantil, però aquesta educació ha de ser de qualitat.

Així doncs, després de conèixer la visió de les escoles, els ajuntaments i les famílies d'aquests municipis que s'han adherit al pla experimental, podem dir que aquest projecte és una molt bona opció per preservar les escoles rurals, però també les llars d'infants i poder prestar aquest servei que és tan important en la primera etapa educativa dels nens i nenes. És cert, però, que cal polir alguns aspectes i, sobretot, cal millorar-ne la gestió per part del Departament d'Educació, però penso que no és res que no es pugui anar revisant i rectificat a partir de les propostes que facin arribar les persones que estan en contacte dia a dia amb l'escola i en viuen tot el procés, i sobretot, destinant els recursos econòmics i humans necessaris des del Departament d'Educació a les administracions locals.

7.1. Limitacions de l'estudi i futures investigacions

L'estudi ha presentat una sèrie de limitacions que considero necessari que se'n faci esment. En primer lloc, l'estudi s'ha dut a terme mitjançant quatre escoles del territori de Girona, la qual cosa significa que els resultats poden no ser concloents ni extrapolables a totes les escoles, perquè són moltes més les escoles que estan adherides al pla i que la seva realitat és diferent. Com s'ha vist a l'apartat de fonamentació teòrica, cal tenir en compte la ubicació, l'entorn, la geografia, la població, el tipus de famílies que hi acudeixen i la mida de cada escola, que les diferencia i les fa úniques. En segon lloc, és important destacar que en el cas dels ajuntaments, només m'ha estat possible tenir accés a dos dels quatre ajuntaments inicials que pretenia analitzar. Per altra banda, hauria estat interessant poder accedir a més famílies, perquè és d'esperar que no totes tinguin la mateixa opinió sobre l'escola, i d'aquesta manera s'haguessin pogut obtenir més punts de vista.

Aquest estudi podria ser el punt de partida per elaborar un estudi més extens on es tinguin en compte totes les escoles que s'han adherit al llarg dels anys al pla experimental, incloses aquelles que han decidit desvincular-s'hi i les que no pertanyen al territori de Girona, així com més famílies.

8. APORTACIÓ AL BAGATGE DE CONEIXEMENT DE LA PEDAGOGIA

En la meva experiència al llarg dels quatre anys de grau, en poques ocasions s'han tractat els temes de l'escola rural i l'etapa d'infantil. És per això que m'ha semblat bona idea que el meu treball de final de grau pogués integrar aquests dos conceptes que no han tingut el lloc que penso que es mereixen al llarg dels meus estudis en pedagogia. Alhora, això m'ha fet reflexionar sobre per què la pedagogia no aborda la primera etapa educativa de la vida de les persones (almenys en el grau que he cursat), ja que, com s'ha vist en la fonamentació teòrica, conforma una peça clau pels aprenentatges de la persona i el seu futur personal, acadèmic i professional.

L'estudi en qüestió és un clar exemple de la importància de la pedagogia en l'etapa d'infantil per al desenvolupament integral dels infants. Durant aquesta etapa s'estableixen les bases del seu desenvolupament cognitiu, emocional, social i físic, el que assentarà les bases per al seu aprenentatge i benestar futur.

Així doncs, aquest estudi pretén posar en valor l'escola rural i el seu gran paper dins els pobles, i en conseqüència, la importància que té preservar-la i donar-li continuïtat, sense que perdi la seva essència. Penso que és un context que hauria de tenir més pes als estudis, perquè és una realitat de molts dels pobles de Catalunya.

9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Bustos Jiménez, A. (2010). Aproximación a las aulas de escuela rural: heterogeneidad y aprendizaje en los grupos multigrado. Revista de educación. <https://redined.educacion.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/79382/00820103009658.pdf?sequence=1>

Cardemil, C., Román, M. (2014). La importancia de analizar la calidad de la educación en los niveles Inicial y Preescolar (The importance of analyzing the quality of education at the Initial and Preschool levels). Revista iberoamericana de evaluación educativa, 7(1), 9-11. <http://www.rinace.net/riee/numeros/vol7-num1/presentacion.pdf>

Catalunya. Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cycle de l'educació infantil. (DOGC [en línia], núm. 5686 – 5.8.2010) [eli/es-ct/d/2010/08/03/101/dof](http://eli.es-ct/d/2010/08/03/101/dof) [Consulta: 23 de febrer 2023]

Catalunya. Ordre 12 de març de 1997 (Adaptació i creació de zones escolars rurals). Derogat pel Decret d'Autonomia. (DOGC [en línia]) https://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0014/4bf1e28c-b5a6-4a59-93d7-220f63e71604/Art9_solicitud_noves_zones_escolars_rurals.pdf [Consulta: 22 d'abril 2023]

Catalunya. ORDRE EDU/67/2020, de 26 de maig, del procediment d'implantació dels ensenyaments de primer cycle d'educació infantil a les escoles rurals. (DOGC [en línia] núm. 8144 - 29.5.2020) [eli/es-ct/o/2020/05/26/edu67/dof](http://eli.es-ct/o/2020/05/26/edu67/dof) [Consulta: 23 de febrer 2023]

Catalunya. ORDRE ENS/273/2015, de 25 d'agost, per la qual s'estableix el Pla experimental del primer cycle d'educació infantil en escoles rurals. (DOGC [en línia] núm. 6951 - 7.9.2015) <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/o/2015/08/25/ens273> [Consulta: 23 de febrer de 2023]

Catalunya. Resolució ENS/1756/2016, de 7 de juliol, per la qual s'implanta el primer cycle de l'educació infantil en escoles rurals. (DOGC [en línia], núm. 7166-20.7.2016) <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=748969> [Consulta: 23 de febrer 2023]

Catalunya. Resolució ENS/1423/2017, de 16 de juny, per la qual s'implanta el primer cicle de l'educació infantil en escoles rurals. (DOGC [en línia], núm. 7396 - 22.6.2017) <https://cido.diba.cat/legislacio/7114668/resolucio-ens14232017-de-16-de-juny-per-la-qual-si-implanta-el-primer-cicle-de-leducacio-infantil-en-escoles-rurals-departament-densenyament> [Consulta: 23 de febrer 2023]

Catalunya. Resolució ENS/1921/2022, de 8 de juny, per la qual se suprimeixen els ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil en escoles rurals. (DGC [en línia], núm 8696 - 27.6.2022) <https://www.sindicat.net/wp-content/uploads/2022/06/1916055.pdf> [Consulta: 22 d'abril de 2023]

Duran, A., Geis, X., Payaró, M. (2020). L'escola rural: petita, pública i de poble. Descobreix l'escola de les 3P. Rosa Sensat.

Escola de Cabanes. <https://agora.xtec.cat/esc-cabanes/>

Escola Carles de Fortuny. <https://agora.xtec.cat/esc-esponella/>

Escola Santa Fe. <https://agora.xtec.cat/escsantafemedinya/>

Escola Vallgarriga. <https://agora.xtec.cat/ceipvallgarriga/>

Feu, J. (2000). L'evolució de l'escola rural i perspectives de futur: una panoràmica sobre la política educativa. <https://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/7746>

Feu, J. (2001). Polítiques educatives a l'entorn de l'escola rural. *Educació i Història: revista d'història de l'educació*, (4), 110-133.

Feu, J., & Soler i Mata, J. (2001). Més enllà de l'escola rural. Cap a un model integral i integrador de l'educació en el territori. <http://dspace.uvic.cat/handle/10854/4573>

Generalitat de Catalunya, (2017, abril). El primer cicle d'educació infantil a les escoles rurals. https://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/escolarural/plaexperimental/Primer_cicle_escoles_rurals.pdf

Generalitat de Catalunya. (2017). Escoles que formen part del pla experimental. <https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/escolarural/plaexperimental/>

Generalitat de Catalunya. (2021, maig 11). Què és l'educació infantil? <https://web.gencat.cat/ca/temes/educacio/vull-portar-el-meu-fill-a-la-llar-dinfants/educacio-infantil/>

Federación de Movimientos de Renovación Pedagógica. (1987). Projecte de Zones Escolars per a l'Escola Rural: Conclusions de les VI Jornades d'Escola Rural de Catalunya, FMRP, Banyoles.

Ramentol, I. (s.d.) *Què passa amb les escoles bressol als petits municipis? El pla d'implantació del primer cycle d'infantil a les escoles rurals general adhesions i recels.* CRIAR.

<https://www.criar.cat/noticia/1676/que-passa-amb-les-escoles-bressol-als-petits-municipis>

Sargatal, E. (2023, maig 17). *El primer cycle d'educació infantil a les zones rurals cap a on va?*. Rosa Sensat.

<https://www.rosasensat.org/el-primer-cycle-deducacio-infantil-a-les-zones-rural-cap-a-on-va/>

Secretariat d'Escola Rural de Catalunya. (2022, juny 29) <http://escolaruralsecretariat.blogspot.com/>

Solé, M. (2016). Escola i territori: les ZER a Catalunya. *Revista Catalana de Pedagogia*, 10, 75-93. <https://www.raco.cat/index.php/RevistaPedagogia/article/view/92969>

10. ANNEXOS

Annex 1. Taula de validació de jutges per a l'entrevista a les escoles i als ajuntaments

Objectiu general:

- Conèixer els beneficis i els reptes que presenta el pla d'implantació del primer cicle d'educació infantil en les escoles rurals de Girona.

Objectius específics:

- Analitzar l'evolució del procés d'integració del primer cicle d'infantil a les escoles rurals de Girona.
- Conèixer el funcionament i els objectius del pla.
- Entendre quins resultats es preveuen a curt, mitjà i llarg termini.
- Analitzar l'experiència personal dels i les docents dels centres envers el pla.
- Conèixer quins reptes o dificultats presenta el pla.
- Saber quines propostes de millora consideren que s'han d'implementar els diferents agents implicats.

Objectius	Categories	Preguntes
Analitzar l'evolució del procés d'integració del primer cicle d'infantil a les escoles rurals de Girona.	Motiu i procés d'implantació	Per quin motiu va decidir adherir-vos al pla? Quin ha estat el procés per a adherir-se al pla? Com s'incorpora el pla a l'escola?
Conèixer el funcionament i els objectius del pla.	Objectius	Quins són els objectius del pla?

Conèixer quins reptes o dificultats presenta el pla.	Aspectes positius i limitacions	Quins beneficis creus que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola? Amb quines limitacions us heu trobat envers el pla?
Entendre quins resultats es preveuen a curt, mitjà i llarg termini.	Resultats	Quins resultats esperes que tingui a curt, mitjà i llarg termini?
Saber quines propostes de millora consideren que s'han d'implementar els diferents agents implicats.	Propostes de millora	Faries alguna millora o canviaries alguna cosa del pla?
Analitzar l'experiència personal dels i les docents dels centres envers el pla.	Experiència personal	Quina és la teva experiència envers el pla? Com creus que viuen les famílies la incorporació del primer cicle d'infantil a l'escola?

Annex 2. Taula de validació de jutges per a l'entrevista a les famílies

Objectiu general:

- Conèixer els beneficis i els reptes que presenta el pla d'implantació del primer cicle d'educació infantil en les escoles rurals de Girona.

Objectius específics:

- Conèixer quins reptes i quins aspectes positius contemplan en el pla les famílies que duen els seus fills i filles a les escoles rurals de Girona.
- Conèixer quins resultats la família preveu a curt, mitjà i llarg termini.

- Entendre l'experiència personal de famílies dels centres envers el pla.
- Saber quines propostes de millora les famílies consideren que s'han d'implementar.

Objectius	Categories	Preguntes
Conèixer quins reptes i quins aspectes positius contemplen en el pla les famílies que duen els seus fills i filles a les escoles rurals en qüestió.	Aspectes positius i limitacions	En cas de poder escollir, per quin motiu vau decidir dur el vostre fill/a a aquesta escola? Quins beneficis creieu que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola? Amb quines limitacions us heu trobat amb la inclusió del primer cicle d'infantil a l'escola?
Conèixer quins resultats la família preveu a curt, mitjà i llarg termini.	Resultats	Quins resultats espereu que tingui a curt, mitjà i llarg termini?
Saber quines propostes de millora les famílies consideren que s'han d'implementar.	Propostes de millora	Farieu alguna millora o canviariu alguna cosa del pla?
Entendre l'experiència personal de famílies dels centres envers el pla.	Experiència personal	Quina és la vostra experiència personal envers el pla? Com creieu que viuen els vostres fills/es la inclusió del primer cicle d'infantil?

Annex 3. Entrevista a la directora de l'Escola Carles de Fortuny (Esponellà)

- Per quin motiu vau decidir unir-vos al pla?

Ho va decidir l'ajuntament el curs 2015-2016, i va ser perquè la llar d'infants es va quedar amb molt pocs nens, no sé dir-te quants exactament. Jo ja venia d'una escola d'I1 i I2 i ja m'agradava molt. He de dir que ha suposat una renovació pedagògica molt gran, perquè hem hagut de replantejar moltes coses arran de l'arribada dels petits.

- Quin ha estat el procés per a adherir-se al pla?

Ho ha fet tot l'ajuntament. Jo he hagut de firmar un conveni amb la Generalitat. Mira, te l'ensenyó [...]. Això, però, t'ho sabran explicar millor des de l'ajuntament.

- Com s'incorpora el pla a l'escola?

Hem traslladat la llar d'infants a l'edifici de l'escola, i s'ha adaptat en el màxim de coses possibles a l'escola. Sí que dinen o berenen abans, fan les seves activitats, però ho intentem ajuntar tot força. La resta d'horari, però, per exemple, és el mateix. Ara hi ha una TEI pels 13 nens d'I1 i d'I2, i una especialista. Els canvis que ha suposat en l'edifici, per exemple, hem hagut de canviar el terra i comprar canviadors, que d'això se n'ha fet càrrec l'ajuntament. Intentem que, en la mesura del possible, facin coses els del primer cicle amb els que són una mica més grandets, però sempre sense "molestar-se". És veritat que han perdut una mica d'hores, perquè per exemple, durant la Setmana Santa no venen els nens més petits, ni el mes d'agost. Però "bueno", en ser una escola petitona ens anem adaptant als nens que hi ha cada any i a les necessitats que tenim.

- Quins són els objectius del pla?

"Bueno", bàsicament fer que els pocs nens de la llar puguin venir a l'escola. D'aquesta manera, s'evita que hagin de marxar a altres pobles, perquè si un nen de la llar ha de marxar fora, probablement també ho farà el germà o la germana gran, i així es perden molts de nens. Hi ha escoles que han hagut de tancar, o que no els surt a compte mantenir o bé l'escola o bé la llar d'infants, així que això em sembla una bona solució.

- Quins beneficis creus que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

Principalment, una major vinculació dels nens petits amb els grans i una millor adaptació després a I3. Els pares també tenen més comoditat perquè poden portar els germans grans i petits allà mateix i no han de fer viatges a un altre lloc. L'ajuntament també hi guanya a nivell econòmic, que em sembla que per haver-se adherit al pla només han de pagar uns 5.000 euros a l'any.

- Amb quines limitacions us heu trobat envers el pla?

Jo amb cap. És veritat que en ser una prova pilot, hi ha alguns buits legals o algunes coses que no funcionen del tot encara, com per exemple, si la TEI demana la baixa, no tenim substitut/a i va tot molt més lent, aleshores, quan tenim baixes, hi ha vegades que per exemple m'hi he de posar jo i atendre als d'I1 i I2.

- Quins resultats esperes que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

Ostres, això fa de maldir. Jo espero que seguim amb el pla ja per sempre, perquè em sembla molt enriquidor. Però mai se sap.

- Faries alguna millora o canviaries alguna cosa del pla?

De moment així a "bote pronto" no, però és veritat que s'han d'anar polint cosetes com això que et deia de cobrir vacants.

- Quina és la teva experiència envers el pla?

La meva experiència la definiria com a totalment positiva. Ja et dic, a l'altra escola on estava també teníem el primer cicle d'infantil i és genial, tant per ells, com per nosaltres, la família, l'ajuntament...

- Com creus que viuen les famílies la incorporació del primer cicle d'infantil a l'escola?

Jo penso que de manera molt bona. És el que et deia, per a ells és molt més còmode que tots els fills puguin anar a la mateixa escola i després viuen molt millor l'adaptació a P3.

Annex 4. Entrevista a la directora de l'Escola de Cabanes

- Per quin motiu vau decidir unir-vos al pla?

Va ser el 2016. O sigui, aquí sempre hi havia hagut llar d'infants municipal, “vale”? Llavors, en anar baixant la natalitat, ens vam trobar en un moment en què a l'ajuntament li era insostenible poder sostenir la llar perquè hi havia molt pocs nens, que eren 5 com a molt. Llavors realment la proposta va ser de l'ajuntament, de dir “ens trobem en aquesta situació, com a ajuntament no podem mantenir una llar d'infants amb tan pocs nens” i i hi havia la proposta aquesta d'incloure l'espai aquest de primer cicle dins l'escola. Llavors “bueno”, a nivell d'escola es va decidir que de quedar-se sense res a tenir això, preferíem acollir-nos, més que res per a després no perdre alumnes, perquè els nens que comencen aquí el primer cicle segueixen després a l'escola.

- Quin ha estat el procés per a adherir-se al pla?

Aquí hem passat per dos processos. Els primers anys érem prova pilot i funcionava diferent al que estem fent ara aquest any. O sigui, quan era prova pilot el personal estava contractat per l'ajuntament i s'ocupava de tot, de cobrar les quotes, de comprar material, de tot. Nosaltres simplement fèiem la coordinació pedagògica diguéssim, a nivell de les activitats i de programació. A nivell legal, clar, doncs la direcció també érem d'allà i una mestra d'infantil feia de tutora d'infantil i supervisava una mica la programació i sobretot les avaluacions, perquè la resta ho feia tot la TEI que hi havia. Que inicialment, com vam començar, eren dos, perquè eren deu nens em penso el primer any i des de l'escola vam demanar a l'ajuntament que fossin mínim dues persones per no haver de destinar personal de l'escola allà, perquè el Departament no ens dotava de més personal. Des de l'ajuntament es va complir molt. Aquest any és el primer que ja no estem en pla pilot i hem entrat amb el nou conveni i això sí que ens suposa a nosaltres a nivell burocràtic més feina, sobretot de cobrar les quotes en els nens d'infantil 1, perquè els d'I2 ho tenen gratuït, cobrar material... Ara sí que tot ho gestionem nosaltres menys el personal, que ara el contracta el Departament, però clar, al final la supervisió l'hem de fer nosaltres.

Al principi van venir els de la Generalitat a mirar que les instal·lacions fossin correctes i si s'havia de fer algun tipus d'adaptació o així, però ja et dic, com que això ja era una llar d'infants, no hi va haver problema.

- Com s'incorpora el pla a l'escola?

Clar, a nivell d'adaptació d'espais, res. L'edifici estava totalment preparat, tot i que això era tema de l'ajuntament, eh? I a nivell d'escola, clar, inclou tot aquest primer cicle dins el nostre projecte educatiu i ells participen en les festes que fem a l'escola, a trobades que fem amb tots els alumnes del centre...

Llavors, l'horari base és el mateix. És a dir, ells entren a les nou i pleguen a dos quarts de cinc, i al migdia s'ofereix el servei de menjador. Els que van a dinar a casa surten a dos quarts d'una. En aquest cas sí que tenim una monitora de menjador que només està amb els nens d'I1 i I2 i ells dinen una mica abans. Aquell moment la TEI es queda amb els que van a casa i la monitora de menjador amb els que es queden a dinar. I, clar, es respecta que dinen abans, que fan la migdiada...

- Quins són els objectius del pla?

Clar, nosaltres busquem no perdre nens. Oferir aquest servei en un poble així petit t'assegures que comencen a venir aquí i són nens que ja segueixen després a l'escola. Si no s'oferís el servei, les famílies haurien de buscar una llar a fora i això llavors mai t'assegura que tornin.

- Quins beneficis creus que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

"Bueno", clar, quan els nens comencen a I3, els que han vingut a la llar estan més que adaptats, vull dir, coneixen l'espai més que de sobres i es fa més fàcil. A més comparteixen espai amb infantil i fan activitats amb ells, per tant, ja entren en la dinàmica del centre. I quan fem activitats tot junts és maco també, per exemple, el dijous llarder algun dels grans anava fins al camp amb el cotxet portant a un petit i, "bueno", hi ha aquesta relació...

- Amb quines limitacions us heu trobat envers el pla?

Ara, sobretot aquest any que el personal ve contractat pel Departament, la normativa està a una TEI per 13 nens, i això és la principal limitació, perquè això és totalment insuficient. Són molt i molt petits... Nosaltres mai hem arribat als 13, però, hem arribat als 10. I hem tingut sort que ha vingut una practicant, que han sigut dues mans més que han ajudat. Això sí que és una cosa que s'ha demanat al Departament, que posin més recursos. Perquè clar, et diuen que els nens formen part del centre, però després a l'hora de la plantilla no ho tenen en compte. Això ho reclamem molt des de les direccions. I clar, si falta la TEI, hem d'anar a substituir

nosaltres aquell lloc, i clar, no tens la mateixa formació ni res, i aquests nens petits necessiten com una figura molt de referència...

El tema de l'estiu aquí no queda tan penjat, perquè l'ajuntament ofereix casal d'estiu. Sí que és casalet només de matí, però com a mínim tenen aquesta opció les famílies.

Un altre inconvenient és que no poden començar fins que fan l'any, que hi ha famílies que potser realment necessitarien portar-los abans, perquè si la mare ha de començar a treballar després de les setze setmanes... són aquests mesos que queden una mica així penjats.

Ah! I que els nens han d'estar empadronats aquí. Clar, per entrar han d'estar empadronats o venir sempre que hi hagi places lliures un cop els empadronats ja estan tots inscrits.

I "bueno", que des del Departament no hi ha una figura clara, un referent, i quan hi ha coses a parlar no saps realment a qui anar-te a dirigir perquè no hi ha ningú que t'acabi de solucionar res.

- Quins resultats esperes que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

Jo crec que seguirem amb el pla sempre, i més veient la natalitat que hi ha al poble... que tendeix a la baixa últimament.

- Faries alguna millora o canviaries alguna cosa del pla?

La principal cosa seria això de la ràtio... perquè els horaris... ja t'adaptes. És veritat que altres llars d'infants tenen més possibilitat d'horari, però "bueno", al final si el portes aquí ja saps que és així. I això, jo faria que poguessin començar abans de l'any.

- Quina és la teva experiència envers el pla?

Sí.. "bueno", deixant de banda aquests petits inconvenients que t'he dit... Sí, no? Són les coses del Departament les que no acaben de... les incongruències. Van arreglant els problemes a mesura que van sortint. No hi ha res clar. Hi ha com una normativa molt oberta, i a mesura que t'hi vas trobant i que els centres van generant dubtes, ho van resolent sobre la marxa... potser s'hauria d'haver pensat millor d'entrada i oferir realment el que aquests "nanos" necessiten. Al final a nivell intern de centre ho fas el millor que pots, però estaria bé que hi hagués una normativa que ho tingués en compte.

- Com creus que viuen les famílies la incorporació del primer cicle d'infantil a l'escola?

Clar, quan venen ja poden deixar tots els fills aquí, encara que algun sigui petit petit. A més aquí som pocs, i l'atenció que els donem als seus fills és molt més individualitzada.

Annex 5. Entrevista a la directora de l'Escola Vallgarriga (Sant Miquel de Fluvià)

- Per quin motiu va decidir unir-vos al pla?

Mira, tot va començar perquè a la llar només hi havia quatre nens, i teníem molta relació escola i llar sobretot al pati. Clar, teníem tot l'espai de la llar amb aules sense fer servir, i aquí a l'escola no teníem lloc per fer joc simbòlic, que nosaltres ho consideràvem molt important pel tema del llenguatge, així que ens vam unir sense que hi hagués cap pla pedagògic ni res. Compartíem els espais i ens coordinàvem la llar amb l'escola. I aquí va començar tot. Llavors, ja fa 6 anys que la inspectora ens va parlar d'aquest pla. Clar, què passa? Molta gent d'aquí se'ns n'anava cap a Viladamat o així, i vam dir que era un moment important per començar a pensar això. El que passa que fins al curs 21-22, el passat, la gestió era nostra, però qui portava l'educadora i tot, era l'ajuntament. Ara ja hem entrat a ser 100% del Departament. I va començar així, la inspectora ens ho va dir i ho vam comentar a l'ajuntament. L'ajuntament va obrir els ulls, perquè clar, pagaven molt, i després havien de pagar només el sou de la TEI.

- Quin ha estat el procés per a adherir-se al pla?

Nosaltres pel Departament som una de les escoles referents, perquè com que tenim l'edifici... A nivells d'instal·lacions, clar, ja teníem la llar, i com que era municipal l'han hagut de cedir al Departament i hem guanyat tot aquest edifici de l'escola, que no teníem abans. Van venir des de Barcelona els del Departament a mirar si les instal·lacions eren correctes, ens han exigít, per exemple, posar allò a les portes perquè els nens no s'enganxin els dits, lavabos petits... clar, això per altres escoles és més complicat i fer obres, nosaltres ja ho teníem. Nosaltres a nivell de material pedagògic hem guanyat molt, perquè ens ho han cedit tot des de la llar. Llavors, l'educadora que hi havia va saltar, i va haver de venir algú nou de llistes.

- Com s'incorpora el pla a l'escola?

Clar, aquí ha sigut tot al dia a dia, et sóc sincera. Quant a pedagogia, tothom estava disposat, però ens hem trobat amb mestres que ens deien que no volien saber-ne res dels d'I1 i I2. Jo estic cansada de demanar que ho posin als requisits de les llistes, que hi ha la llar adherida,

perquè la gent que hi ha al Departament desconeixen això. Llavors clar, “jo no vull canviar bolquers”, “jo no vull això”, “jo no vull allò”. Aleshores hem hagut de fer molta feina, molta, d’agafar el currículum de primer cicle i adaptar-lo, sobretot a nivell d’avaluació, perquè no és gens el mateix que amb la resta d’infantil. Clar, llavors ens hem anat adaptant quant a línia d’escola. I això, el que més ens ha costat és fer l’avaluació dels petits. I clar, jo crec que és molt important que hi hagi una persona de primer cicle que t’assessori, com ha sigut el nostre cas. I després, per exemple, tema del pati, doncs, hem hagut de posar les pistes allà dalt i només hi poden anar els grans, perquè si no, clar, els nens petits s’emportaven pilotassos i era perillós. Res complicat, però.

- Quins són els objectius del pla?

Doncs que els nens del poble tinguin un servei de llar, tot i que és a partir de l’any... que no entenem gaire la relació, perquè ells ens expliquen que la bipedestació està començada, però en molts nens no és així. Els nens d’aquí si anaven a una llar de fora, els pares ja s’acostumaven i els portaven també a l’escola, llavors no venien aquí. I pels que es quedaven aquí igualment, doncs que poguessin escolaritzar-se abans. Si no, a I3 tu no podies començar a fer segons què amb els nens perquè no hi havia una rutina, encara duien bolquers, duien “bibí”, “pipo”... I “bueno”, la socialització del poble, perquè és que si no, no n’hi havia. I a I3 era molt dur. Per això per nosaltres aquest pla ha sigut molt ric. I ara el fet que l’I2 sigui gratuït, “uf”, això ha sigut una entrada directa, hem passat de set o vuit, a tretze, i l’any que ve tenim llista d’espera.

- Quins beneficis creus que ha aportat la inclusió de la primera etapa d’infantil a l’escola?

La socialització, primer de tot. Els nens i nenes no necessiten una adaptació a I3, hem augmentat els nens a la llar d’infants, clar, ara en tenim 13, de 4 que n’hi havia, imagina’t. Llavors, els aprenentatges i els nivells acadèmics pugen en picat. Les competències bàsiques ens han pujat i estem “súper” contents amb això. I per l’ajuntament, clar, ara només paguen 5.000 euros em sembla. Està molt bé.

- Amb quines limitacions us heu trobat envers el pla?

La gestió del Departament és molt dura. Trobem molt a faltar un seguiment, un referent. El que fem és intentar ajudar-nos entre les direccions i pagar persones que ens fessin assessorament i així. Inclús, a vegades trucàvem al Departament per demanar dubtes i ni

sabien que nosaltres teníem llar. Ara, aquest any, que hi ha moltes escoles, cada vegada es coneix més i es va posant més solució als temes, però clar, hi ha moltes imperfeccions a nivell de gestió de l'administració, moltes. Per exemple, el menjador escolar no estava contemplat ni el monitoratge al migdia. Clar, ells han posat una TEI per aquests nens, però clar, qui fa les programacions i els informes i tot, clar, una TEI diu "a mi això no em toca". Falten recursos, perquè aquests nens necessiten una atenció molt diferent a la resta i en el moment en el qual els posen dins de l'escola no ho contemplen això. Per exemple, no creiem que els de primer cicle hagin de tenir un horari molt marcat, i aquí l'han de tenir. O si per exemple, un nen ha d'anar a dormir, o ha vomitat, o el que sigui, la TEI què fa amb els altres nens mentre està per aquest? Jo crec que un mínim de dos mestres a l'aula hi han de ser. Però "bueno", nosaltres el que fem és que una de les mestres va a fer suport a la TEI quan ajuntem grups de segon cicle, però clar, costa molt. Inclús, com que l'aula està aquí al costat de despatx, a vegades em criden quan han de fer dormir a algun nen o així i jo faig de suport.

Llavors, no podem fer franges horàries de només matins o només tardes, les famílies paguen pel dia sencer. La quota de material és de tot el dia, tot i que ells poden portar-lo només al matí o només a la tarda si volen. I tema sortides, és un merder fer excursions amb els petits, i ens hem hagut d'adaptar molt, de deixar mestres a l'escola quan fem sortides perquè no es quedin soles les d'I1 i I2. Ens hem hagut d'anar adaptant sobre la marxa, i és important que els mestres estiguin disposats.

- Quins resultats esperes que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

Clar, nosaltres esperem pujar resultats educatius. És el que més. Sobretot, el tema de què aquí tots són castellanoparlants, llavors si els nens ja comencen a la llar i senten el català, doncs hi ha més possibilitats que puguin arribar a l'institut amb la llengua catalana ja per mà. Però costa molt. Ens està costant. Perquè hi ha molta ètnia gitana.

A nivell pedagògic intentem treballar molt junts també. Fer l'aprenentatge entre iguals. Els dilluns, sobretot, intentem fer ambients, que obrim les tres portes i es barregen els nens, i treballen igual tant els de nens amb els de cinc, cadascun amb les seves capacitats i ritmes.

Jo espero que a mida dels anys que vagin passant i a mesura de tot el que anem vivint, es vagi millorant tota la gestió, perquè és un projecte molt interessant. I ara hi ha moltes escoles interessades.

- Faries alguna millora o canviaries alguna cosa del pla?

A nivell de recursos, sobretot de l'administració. Cal una mestra de referència. I més mestres i TEI, això sí. Això seria una bona feina, i posar els nens en plantilla, i que també comptabilitzin per temes d'EAP i així, que aquí ningú els contempla. A vegades sembla que no són un més aquí. Després els horaris, uf... ha costat molt fer-ho entendre als pares, perquè moltes llars, clar, comencen a les sis del matí i acaben tard a la tarda, i clar, aquí fem horari escolar. Però "bueno", la veritat és que s'ha anat adaptant bastant. I el que hem fet és que l'AFA i l'ajuntament han fet un casal, i així aquest servei d'estiu està cobert, però clar, això implica molt més personal. Potser s'hauria de fer alguna ajuda o així per poder abastar aquestes edats, perquè clar, dos mesos sense escola pels nens d'aquí és un horror, sense rutines ni res...

- Quina és la teva experiència envers el pla?

Superpositiva, sí.

- Com creus que viuen les famílies la incorporació del primer cicle d'infantil a l'escola?

"Súper" bé. A més clar, pensa que aquí som molt pocs i és molt ric l'aprenentatge que tenen. A més, als més grans els surt aquesta part maternal que dic jo, i són "papis i mams" dels més petits, i això també és molt "xulo". Es cuiden molt. I clar, el preu. En ser una llar pública em sembla que paguen 118 al mes, que és "súper" poc, és assequible. Això els d'I1, els d'I2 ja no paguen res. Llavors a nivell econòmic genial. I per horaris... la majoria dels pares aquí no treballen, així que ja se'n poden fer càrrec i no és cap problema. I el fet de no haver de portar un germà aquí i un germà a un altre lloc, els és fantàstic, no s'han de desplaçar.

Annex 6. Entrevista al director de l'Escola Santa Fe (Medinyà)

- Per quin motiu va decidir unir-vos al pla?

Això va ser més cosa de les famílies. Aquí al poble estava separada la llar d'infants de l'escola, i després el curs 2015-2016 va sorgir aquest pla i com que deia que s'hi podien acollir municipis de menys de 2500 habitants i Medinyà va ser independent en aquell moment, que va durar molt poc temps, ho complia, i es va poder dur a terme. I això, la llar d'infants es va traslladar a l'escola.

- Quin ha estat el procés per a adherir-se al pla?

Nosaltres com a escola, primer es va haver de fer tot el procés burocràtic i vam proporcionar l'espai de la llar d'infants. Llavors, tenim el que es diu un control de seguiment que s'encarrega que tot vagi bé. I "bueno", llavors escola i ajuntament, amb el regidor sobretot, estem en constant contacte per anar veient com va tot i si necessitem res els ho diem.

- Com s'incorpora el pla a l'escola?

El que fem és que la mateixa educadora i l'alumnat d'I1 i I2 fa el mateix horari que la resta d'alumnes de l'escola. És veritat que es modifica una mica, és a dir, fan de nou a dotze, després dinen, i aleshores fan la migdiada. Hi ha una monitora que sempre s'intenta que tingui el títol de TEI o així, per poder aquesta tasca dels migdies.

I1 i I2 estan en una aula, però totes les tardes fan les activitats amb la resta d'infantil. Cada dia fan tallers diferents i en comparteixen l'espai. Al final les aules estan una davant de l'altra també, vull dir, es barregen força. I "bueno", després a l'estiu hi ha el casalet, que és per I1 i I2 perquè puguin tenir servei a l'estiu.

Hem habituat una aula, i poca cosa més. Fan l'entrada per allà mateix i tot, com els altres. El pati està delimitat perquè no hi hagi problemes entre els grans i els petits si per exemple juguen a futbol i que no es facin mal.

- Quins són els objectius del pla?

Doncs no deixar perdre la llar d'infants i poder integrar-la a l'escola, que fos més fàcil per les famílies i d'aquesta manera, clar, hi ha molts d'avantatges per l'escola i per a les famílies.

- Quins beneficis creus que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

Clar, els d'I1 i I2 poden relacionar-se molt més amb els altres nens i nenes de l'escola si estan aquí. Socialitzen molt més. Amb primària és veritat que no es relacionen tant, perquè clar, són etapes diferents, però quan fem alguna festa, ho fem tots junts. També permet que puguin fer activitats conjuntes amb les altres classes d'infantil. Poden participar com la resta de classes en tot el que es faci a l'escola. I "bueno", fem adaptació per tots els nouvinguts i això després fa que no necessitin tanta adaptació a I3.

- Amb quines limitacions us heu trobat envers el pla?

El que ens passa és que la matrícula només pot ser per a nens empadronats, i per exemple, de Sarrià no poden venir. És cert que així t'assegures que els nens d'aquí no es queden sense plaça. Però clar, la limitació és que si tens anys de baixa natalitat, no pots incloure a altres nens. Això a partir d'ara ja canviarà, però fins ara no es podia.

- Quins resultats esperes que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

La valoració que s'ha fet a final d'aquest procés de pla experimental ha estat molt positiva, i ens hem adherit quatre anys més al pla de Departament. Llavors, per ara, esperem que continuï així. Molt malament hauria d'anar per deixar-ho. Penso que és un projecte que ha vingut per quedar-se, penso que l'escola sense la llar d'infants està condemnada a morir perquè amb la llar la base ja la tens, si no els nens marxen als pobles del costat.

- Faries alguna millora o canviaries alguna cosa del pla?

Clar, com que els nens no poden començar fins que no fan l'any, moltes famílies necessiten el servei de la llar. Aquí les famílies s'ho han anat fent.. Clar, els d'I0 anirien molt bé, el problema és que hi hauria tres nivells amb una sola TEI, i les necessitats dels d'I0 són molt diferents.

- Quina és la teva experiència envers el pla?

L'experiència és molt positiva, sí. La meua i la que m'han traslladat les famílies i així.

- Com creus que viuen les famílies la incorporació del primer cicle d'infantil a l'escola?

Per a les famílies, el fet que estigui la llar integrada a l'escola, qui té un altre germà més gran, els és molt més fàcil.

Annex 7. Entrevista a l'alcalde d'Esponellà

- Per quin motiu vau decidir unir-vos al pla?

Esponellà havia tingut llar d'infants des de fa molts anys, no et sé dir exactament des de quan, des de principis dels 2000. I això, amb la caiguda de la natalitat, aquesta llar cada cop va quedar més petita i el curs 2012-2013 es decideix tancar aquesta llar d'infants perquè ja era altament deficitària que l'ajuntament decideix que el que costa és massa. Llavors, s'està un any sense prestació del servei al municipi i l'any 2014, l'ajuntament junt amb un grup de

pares, estudia opcions de restablir aquest servei, i es descobreix que altres llocs engeguen aquest pla experimental de posar el 0-3 dins les escoles. Aleshores Esponellà demana entrar en aquest pla experimental, el Departament fa un seguit de requisits d'instal·lacions i així, que nosaltres complíem. Si no recordo malament, el curs 15-16 és el primer any que ens adherim, en la primera tongada de pobles de Girona. Des de llavors, l'ajuntament assumia el cost de l'educadora i el Departament autoritzava, diguem, que el servei es pogués prestar dins de l'escola. Des del curs 15-16 fins al curs 21-22, això es presta amb un contracte de gestió indirecta amb una empresa que posa l'educadora i tot el funcionament. A part d'això, des de l'AFA el que es fa és reforçar el monitoratge del migdia perquè les necessitats dels 0-3 són una mica diferents. Llavors, el curs 21-22 se'ns ofereix entrar ja al pla normal, que implica que l'educadora ve per plantilla del Departament. Nosaltres paguem una quantitat molt petita.

Per tant, la iniciativa és municipal i d'un grup de famílies interessades.

- Quin ha estat el procés per a adherir-se al pla?

El més difícil del procés ha estat complir amb els requisits proposats pel Departament quant a instal·lacions. És veritat que els hem hagut de perseguir molt per firmar papers, per saber les condicions de tot... Ens ha costat més feina burocràtica que pas altra cosa.

- Com s'incorpora el pla a l'escola?

A nivell econòmic això ens costava 30.000 euros l'any quan havíem de proveir l'educadora i així, i ara paguem una tarifa plana al Departament de 5.000. A l'AFA hem de pagar els complementos que et comentava de monitoratge, que ens costa alguns diners més. Però amb el pla tot ens és més econòmic.

- Quins són els objectius del pla?

Poder prestar el 0-3 al poble i no hagi d'anar a pobles del voltant a la llar, perquè corriem un risc important de si ja s'escolaritzaven els nens en altres pobles, doncs s'hi quedessin també a I3 i als cursos de després, per la inèrcia, els amics, el que sigui.

- Quins beneficis creus que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

Hi ha un benefici important de comunitat educativa d'incorporar aquesta etapa. Una de les coses més importants que té la nostra escola ara mateix és la "interedat" i la barreja, i el fet

que sigui tan petita i tots es coneguin entre tots. Penso que és una cosa molt bonica. I “bueno”, que tenim un servei d’educació de molta qualitat, perquè són molt pocs. És un privilegi que no té tothom. És molt millor.

- Amb quines limitacions us heu trobat envers el pla?

Un hàndicap és que has d’anar amb el calendari del Departament i, per tant, el juliol, per exemple, no hi ha servei. L’altre és que l’horari és més curt que si fos una llar d’infants a l’ús diem. Tot això fa que si algú té una necessitat assistencial molt forta perquè treballa o el que sigui, potser el que li oferim tampoc acaba d’encaixar-li.

De fet, això s’ho va inventar la Irene Rigau, i diuen que va ser una escalfada, que no era una cosa molt pensada, perquè semblaria ser que ells ho pensaven en municipis de Lleida, petits, que estan lluny d’altres municipis grans. Aquí hi havia moltes demandes. A Girona, també volien les escoles, i no podien dir que sí a uns i a altres no.

- Quins resultats esperes que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

Sí, “bueno”, els resultats que esperem és frenar la possible deriva de nens cap a altres escoles d’altres municipis i que sigui un petit incentiu de la millora de la natalitat, que la gent s’anima a tenir més fills perquè ho té tot més bé i que, al mateix temps, aquesta escola no es perdi, i que els d’I1 i I2 puguin sumar a fer que l’escola sigui més grossa.

No sé pas què passarà l’any que tinguem zero naixements nosaltres i zero Crespià, que és d’on venen també alguns nens, i no tinguem ningú a l’aula d’infants... quan ens hi trobem haurem de gestionar-ho. Fa mala pinta, ens anem acostant al zero. Però “bueno”, és la dinàmica de tota Catalunya. Veurem d’aquí a deu anys com queda el mapa. És complicada la gestió educativa. A més, aquí les cases que queden lliures de persones grans, se solen ocupar per a segones residències, inversions d’estrangers... no per famílies noves que puguin dur els fills a l’escola. Tot això resta en la taxa de natalitat i en la possibilitat de mantenir l’escola i la llar.

- Faries alguna millora o canviaries alguna cosa del pla?

Per mi, els errors més grans d’aquest pla nosaltres no els patim perquè som una escola que s’ajusta molt a allò que el Departament buscava quan va fer aquest pla. Per mi, el més complicat és aquest tema del juliol, que la gent no pugui tenir aquest servei i els pares no es puguin incorporar a la feina, perquè ja s’ofereix casal, però no de 0-3. Llavors, possiblement

hauries d'entrar en una altra llar on ja hi ha una dinàmica o ja és plena o has de fer una adaptació... Llavors, que no es pugui oferir el juliol per nosaltres és el més preocupant. Podem trobar-nos amb algú que no porti els nens a la llar perquè no li solucionem el juliol. Després el tema de substitucions, que segurament és pel que es pot queixar molta gent, en el nostre cas, com que els grups són tan reduïts, la mestra d'infantil fa un tutoratge d'I1 i d'I2. Llavors, si algun dia la TEI no hi és, la mestra és perfectament capaç d'incloure aquests nens dos dies puntuals en la dinàmica de tot l'infantil. En aquest sentit, no tenim problema, però clar, en una escola més gran, això es complica.

- Quina és la teva experiència envers el pla?

Sí, l'experiència és brutal. Aquí també hem de tenir en compte l'educadora o la mestra, que hi fa molt. Tota la gent que hi hem tingut treballant sempre ho ha fet molt bé, però és veritat que amb un grup classe amb una única educadora, si aquesta no és potent, el projecte també se'n pot anar a rodar. Abans la fiscalització de l'educadora era més directa i la selecció era més curosa, ara ens poden enviar algú del Departament que no funcioni i no sabem si el Departament serà tan àgil de treure-la abans no es carregui el projecte. Una mala educadora ho pot aixafar, perquè ens entenguem, que no ha estat el nostre cas, però pot passar.

- Com creus que viuen les famílies la incorporació del primer cicle d'infantil a l'escola?

Rica, perquè és veritat que a les escoles així hi ha pocs nens, així que tenir-ne més està bé, permet més socialització. Però "bueno", vivim en un poble petit amb una escola petita. Penso que l'escola ha de ser també un reflex del poble i del que tenim.

Annex 8. Entrevista al regidor d'educació de l'ajuntament de Medinyà

- Per quin motiu vau decidir unir-vos al pla?

Això ens remuntem al 2015, que per part del Departament van sortir unes bases que en deien pla pilot en aquell moment, i donada la situació del municipi... perquè Medinyà forma part de Sant Julià de Ramis, estan dins el mateix municipi. Llavors, el 2015, Medinyà estava en procés de separació de Sant Julià, és a dir, havia aconseguit una llei del Departament que li permetia independitzar-se, i estaven fent els tràmits per separar-se de Sant Julià. Llavors, com a poble petitó, que no arriben a 900 habitants, en aquell moment es van poder acollir al pla en aquella convocatòria. Ara probablement no podrien, perquè finalment no es van separar i

segueix pertanyent a Sant Julià, per tant, els habitants són més. Ara a partir del setembre ja no serà pla pilot, ara hi haurà un decret que regirà la mateixa normativa. En certa manera, serà més regular també, que ara hi ha moltes diferències. A partir del setembre, doncs, entrem com al nou decret, al pla que regularitza tot això.

Tot això ens ho va informar una junta gestora que hi havia quan Medinyà estava en procés de separació, i es va aprovar des de l'ajuntament i des de l'escola. Ara ja, donats els bons resultats, perquè tant les famílies com l'escola ho ha valorat bé, han donat el vistiplau per continuar i es continua.

- Quin ha estat el procés per a adherir-se al pla?

En ser una etapa educativa, encara que no obligatòria, inspecció va venir a fer les inspeccions oportunes per poder adaptar les instal·lacions i que fos possible. I molts papers.

- Com s'incorpora el pla a l'escola?

Es va fer una aula adaptada dins de l'escola pels nens i nenes d'I1 i I2. Es va adaptar el mobiliari, el monitoratge del menjador... i això, bàsicament. Fins ara, amb el pla pilot, la TEI anava a càrrec de l'ajuntament, el cobrament de les quotes també, el tema del menjador...

- Quins són els objectius del pla?

És un objectiu doble, per les famílies i per l'escola. En aquell moment es va considerar interessant pel poble de Medinyà perquè donava una sortida que tenien aquests nens petits, i no s'haguessin de buscar una llar d'infants en un altre poble. Va ser una manera de fidelitzar les famílies, i que ja portessin els nens a l'escola des d'I1. Era una manera de fer que els nens ja continuessin a l'escola i entressin a la dinàmica. Com a escola interessava ja per tenir els nens escolaritzats abans. I "bueno", consolidar el nombre d'alumnes a l'escola, i assegurar-ne la continuïtat.

- Quins beneficis creus que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

El fet de tenir aquestes edats incorporades ja d'alguna manera, que fan activitats conjuntament amb els que són una mica més grans, doncs fa que els aprenentatges siguin d'una qualitat diferent. Ja entren en el dinamisme de l'escola.

- Amb quines limitacions us heu trobat envers el pla?

Al principi va ser molta feina i molta inversió de l'ajuntament de contractacions, modificacions, obres,... Això va suposar evidentment un increment de despesa. També hi ha la condició que si hi ha alguna baixa, la substitució és més lenta. "Bueno", són apostes que tenen la seva despesa, però s'han de fer.

Limitacions... potser plantejar-nos què passa si hi ha més de deu nens i una TEI. Però fins ara a nosaltres això no ens ha passat. No hem hagut de veremar ni puntuar qui entra i qui no. Per sort no hem tingut aquest problema. Algunes coses no les teníem clares, qui podia venir a la l'escola i qui no, si només nens i nenes de Medinyà o també de Sant Julià... "bueno". Però no hem tingut aquests problemes.

I "bueno", que s'hagi de començar a l'any... que diria que s'està demanant. Però hem de tenir en compte que si comencessin abans de l'any, s'hauria de fixar a partir de quan, perquè clar, no són autònoms per res i és diferent dels d'I1 i I2, i potser complicaria molt el dia a dia. Sí que s'està demanant perquè hi ha famílies que ho poden necessitar, però potser no s'arriba a cobrir tot.

- Quins resultats esperes que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

"Bueno", ara aquesta despesa de contractació no la tindrem perquè passa a dependre del Departament. Ara s'augmentarà la capacitat, en lloc de 10 podrem tenir 13 nens, que esperem que es puguin omplir les places. I després, "bueno", hi ha una aportació lineal per part de l'ajuntament de 5.000 euros per ajudar diguéssim al Departament amb la contractació i així. Amb temes econòmics serà una mica més beneficiós per l'ajuntament.

- Faries alguna millora o canviaries alguna cosa del pla?

No... suposo que s'aniran polint algunes coses, però nosaltres no hem trobat passa inconvenients. Aquesta etapa és complicada, no és obligatòria, però clar, necessària... és complicat. Però no, ho veig tot força bé, tret d'alguna cosa que s'ha de polir.

- Quina és la teva experiència envers el pla?

Ens sembla molt bé que el Departament aposti per aquestes edats, perquè és una part de l'educació infantil que sempre ha quedat molt en mans de l'ajuntament, i el Departament ara hi dona cobertura.

- Com creus que viuen les famílies la incorporació del primer cicle d'infantil a l'escola?

Per les famílies doncs és millor perquè no han d'anar a buscar el nen d'un any a un lloc i el nen de quatre aquí. Tots estan allà mateix, i els horaris són els mateixos. Més comoditat.

Annex 9. Entrevista a la família de Sant Miquel de Fluvià

- En cas de poder escollir, per quin motiu vau decidir dur el vostre fill/a a aquesta escola?

Vam decidir dur els nostres fills a aquesta escola principalment per un tema de proximitat, ja que la tenim a prop de casa. També ens va agradar el fet que fos una escola petita, molt familiar, on els infants estan atesos pràcticament de manera personalitzada. Finalment, el fet que els infants poguessin començar a partir d'un any i poguessin continuar estudiant a la mateixa escola fins a 6è de primària també va ajudar-nos a prendre la decisió.

- Quins beneficis creieu que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

Els infants es familiaritzen amb la seva escola abans i això facilita la seva adaptació a mesura que van creixent. Això també permet que els infants de la primera etapa d'infantil puguin treballar amb els de la segona etapa i aprendre d'ells i al revés. A banda, que facilita molt les gestions a les famílies que tenen fills a altres cicles de la mateixa escola.

També crec que oferir aquesta opció d'escolarització a partir d'un any d'edat ajuda que els nens i nenes es quedin a l'escola del poble. Penso que si una família porta a la llar d'infants d'una altra població al seu fill o filla durant 2 o 3 anys, és molt probable que aquell infant continuï escolaritzat a la població on ha començat i no torni al poble, ja que la família ja estarà acostumada i organitzada logísticament.

- Amb quines limitacions us heu trobat amb la inclusió del primer cicle d'infantil a l'escola?

Unes de les limitacions amb les quals em vaig trobar era que els meus fills no van poder començar fins que van tenir un any. Aquest fet va suposar que durant uns mesos, vaig haver de portar-los a una altra llar on agafaven infants amb mesos.

Finalment, crec que el tema del personal contractat també seria una limitació. Hi ha només una educadora per 12 infants matriculats. Sé que la ràtio és un educador per cada 13 infants,

però cal tenir en compte que en aquest cas tenim nens d'un, dos i tres anys en un mateix grup. Aquests nens es troben en diferents etapes del seu desenvolupament i una única educadora és molt poc. Per sort, en tractar-se d'una escola petita s'han buscat solucions de manera interna i s'han posat recursos, però no és la solució.

- Quins resultats espereu que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

Que proporcioni més xarxa i capacitat de socialització en un futur als nens que comencen. Espero que sigui gratuït l'I1 també.

- Faríeu alguna millora o canviaríeu alguna cosa del pla?

Jo proposaria separar el grup de la primera etapa d'infantil en dues classes (almenys per fer segons quines activitats) i contractar més educadors tenint en compte les necessitats de cada infant.

- Quina és la vostra experiència personal envers el pla?

Jo he portat als meus dos fills a aquesta escola des que tenen un any i la veritat és que l'experiència és molt positiva.

- Com creieu que viuen els vostres fills/es la inclusió del primer cicle d'infantil?

Jo penso que ho viuen d'una manera molt positiva i natural. A l'escola els nens i nenes són com una petita família tots juguen amb tots i no tot gira només envers l'edat dels infants com a altres escoles. Els infants aprenen a relacionar-se amb altres nens abans. També es nota molt a l'hora de parlar, en temes motrius i és que els petits aprenen dels grans i els grans ajuden molt als petits.

Annex 10. Entrevista a la família de Medinyà

- En cas de poder escollir, per quin motiu va decidir dur el vostre fill/a a aquesta escola?

És l'escola del poble i, per tant, per proximitat i per comoditat el vam decidir portar aquí.

- Quins beneficis creieu que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

Creiem que ajuda als infants a crear un vincle des de ben petits amb altres infants els ajuda a les seves futures relacions socials. Com també pensem que ajuda a estar en contacte des de ben petits amb altra gent que no sigui el cercle familiar.

- Amb quines limitacions us heu trobat amb la inclusió del primer cicle d'infantil a l'escola?

Ens hem trobat que com fins que els infants no tenen l'any no poden entrar, és complicat per aquelles famílies que necessiten un recurs abans de l'any, per tal de poder anar a treballar.

- Quins resultats espereu que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

Esperem que la nostra filla adquireixi habilitats socials de cara a les relacions, el fet de relacionar-se entre els iguals. A més, de cara a curt-mitjà termini creiem que és beneficiós pel fet que els infants per "supervivència" siguin més espavilats.

- Farieu alguna millora o canviariem alguna cosa del pla?

L'únic que modificaria seria el fet que puguin accedir els alumnes a partir de l'any. Considerem que no hi hauria cap altre aspecte a millorar.

- Quina és la vostra experiència personal envers el pla?

La nostra experiència ha sigut del tot positiva i agradable. Creiem que ha sigut molt bona decisió escollir aquest centre com a escola per la nostra filla.

- Com creieu que viuen els vostres fills/es la inclusió del primer cicle d'infantil?

Crec que al principi és difícil, ja que són petits i també necessiten els pares, però un cop es produeix l'adaptació i s'acostumen els resulta molt beneficiós estar en contacte amb altres nens de la seva mateixa edat, o inclús més grans.

Annex 11. Entrevista a la família de Cabanes

- En cas de poder escollir, per quin motiu va decidir dur el vostre fill/a a aquesta escola?

Vam triar aquesta escola perquè és la que hi ha al nostre poble i estem d'acord amb els valors que transmeten.

- Quins beneficis creieu que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

Creiem que el fet que la llar d'infants no depengui de l'ajuntament és positiu, ja que els recursos econòmics venen del Departament d'Ensenyament. Així no perilla l'educació infantil i no depèn dels efectius d'un ajuntament d'un poble petit.

- Amb quines limitacions us heu trobat?

Nosaltres no ens hem trobat amb cap limitació.

- Quins resultats espereu que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

A mitjà i llarg termini esperem que l'etapa d'infantil sigui gratuïta i que s'acceptin nadons menors d'un any.

- Farieu alguna millora o canviariem alguna cosa del pla?

Contestem el mateix que en la resposta anterior.

- Quina és la vostra experiència personal envers el pla?

Ens va semblar injust que no continués l'educadora que feia anys que treballava a la llar, creiem que educació podria haver fet una estabilització en aquest sentit.

Per nosaltres és molt important que la nostra filla es relacioni amb els nens de 3, 4 i 5 anys, que com que estan a l'aula del cantó es veuen i juguen junts, aprenen dels grans, i alhora, els grans la cuiden. És molt bonic.

- Com creieu que viuen els vostres fills/es la inclusió del primer cicle d'infantil?

La nostra filla no ha notat cap canvi.

Annex 12. Entrevista a la família d'Esponellà

- En cas de poder escollir, per quin motiu vau decidir dur el vostre fill/a a aquesta escola?

Vaig escollir aquesta escola perquè m'agrada molt la metodologia que utilitza i a més està molt a prop de casa. M'agrada que els nens puguin començar a l'any i estar-hi fins a 6è.

- Quins beneficis creieu que ha aportat la inclusió de la primera etapa d'infantil a l'escola?

El fet que s'inclouï la primera etapa d'infantil a l'escola és molt profitós perquè així se segueix un fil conductor de com van evolucionant els nens dins del centre.

- Amb quines limitacions us heu trobat amb la inclusió del primer cicle d'infantil a l'escola?

Com a limitacions, el fet que no pugui entrar al centre fins que fa l'any dificulta una mica la conciliació laboral, ja que el vaig haver de portar a una altra llar d'infants mentrestant.

- Quins resultats espereu que tingui a curt, mitjà i llarg termini?

Des que va entrar el meu fill el centre he observat un canvi notable amb relació a les habilitats socials, ja que ha desenvolupat una molt bona relació amb els seus companys de classe. A més a més, a casa es porta molt millor amb la seva germana gran.

- Farieu alguna millora o canviariieu alguna cosa del pla?

Com a millora, potser faria que hi hagués servei de llar també al mes d'estiu, per tal de poder facilitar la conciliació laboral i a més que puguin compartir estones amb els seus amics.

- Quina és la vostra experiència personal envers el pla?

Estic molt contenta amb la metodologia del centre i recomanaria l'escola al meu entorn més pròxim segur.

- Com creieu que viuen els vostres fills/es la inclusió del primer cicle d'infantil?

Primerament, ens va costar una mica al principi, ja que patia molt quan es quedava plorant i em costava marxar. Però amb el pas del temps, es va acostumar i ara entra molt content.